

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดของศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) ทั้งจากการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม ตามกรอบแนวคิดและประเด็นในการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษา โดยมีหัวข้อตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. กระบวนการสร้างความร่วมมือ

1.1 การริเริ่ม/กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ (Activation)

1.2 การวางกรอบความร่วมมือ (Framing)

1.3 การสร้างสภาพเงื่อนไขและเอื้ออำนวยต่อการปฏิสัมพันธ์ (Facilitating Interaction)

2. กิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือ

ซึ่งแต่ละหัวข้อมีผลการศึกษา เป็นดังนี้

กระบวนการสร้างความร่วมมือ

กระบวนการในการสร้างหรือก่อรูปความร่วมมือของศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) แบ่งเนื้อหาในการนำเสนอออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การริเริ่มหรือกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ (Activation) การวางกรอบความร่วมมือ (Framing) และการสร้างสภาพเงื่อนไขและเอื้ออำนวยต่อการปฏิสัมพันธ์ (Facilitating Interaction) ซึ่งทั้งหมดมีผลการศึกษาเป็นดังนี้

1. การริเริ่ม/กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ (Activation)

ตามที่ได้กล่าวในบทที่ 1 ปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนเป็นปัญหาสำคัญที่มีมาอย่างยาวนาน การดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดของภาครัฐก็เช่นเดียวกัน ได้พยายามดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาโดยตลอด โดยหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญในการป้องกันปัญหายาเสพติดก็คือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ซึ่งก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 โดยการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดในช่วงแรก เป็นการป้องกันที่ตัวยาเสพติดเป็นหลัก ต่อมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2521 เริ่มมีแนวคิดสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชน (อรสา ปานขาว, 2540, น. 3 -13) ซึ่งนอกจากภาครัฐแล้ว ภาคเยาวชนเองก็ได้ร่วมดำเนินการป้องกันปัญหาเสพติดในกลุ่มเพื่อนเยาวชนด้วยตนเอง จนต่อมามีกลุ่มเยาวชนที่รวมตัวกันเพื่อดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดอยู่หลายกลุ่ม

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันปัญหาเสพติดในสำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้สร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเยาวชนเพื่อร่วมกันดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชน โดยได้จัดตั้งเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ONCB Youth Network) ขึ้น ในปี พ.ศ. 2548 เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีเอกภาพและบูรณาการ (สุชุมาลย์ โชควัฒนรัตน์, 2550, น.6) แต่การดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดก็ไม่ได้มีความคืบหน้าหรือต่อเนื่องมากนัก จนในปี พ.ศ. 2550 สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ได้เริ่มผลักดันเพื่อก่อตั้งศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) ขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่เกิดขึ้นบนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเยาวชน รวมถึงองค์กรพัฒนาเอกชน

ดังนั้นในการศึกษาการริเริ่มหรือกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. จึงได้ศึกษาถึงความเป็นมาของ ศอ.ปส.ย. ตั้งแต่ผลที่สืบเนื่องจากการก่อตั้งและการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด รวมถึงได้ศึกษาถึงกระบวนการในการระบุและรวบรวมบุคคลและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ได้เกิดขึ้น ตลอดจนได้ศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานของแต่ละองค์กรที่ได้ประสานความร่วมมือจนเกิดเป็น ศอ.ปส.ย. ขึ้น โดยทั้งหมดมีรายละเอียดผลการศึกษา ดังนี้

1.1 ความเป็นมาของ ศอ.ปส.ย. มีความเป็นมาที่สำคัญตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.1 ผลสืบเนื่องจากเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (Office of the Narcotics Control Board หรือ ONCB Youth Network) ก่อนที่จะเกิดความร่วมมือของศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) สำนักงาน ป.ป.ส. ได้จัดตั้งเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ONCB Youth Network) ขึ้นมาก่อนและได้

สลายไปในเวลาต่อมา โดยในช่วงปี พ.ศ. 2548 สมัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีแนวนโยบายปฏิบัติการพลังแผ่นดินร่วมกวาดล้างยาเสพติด โดยมุ่งที่จะเอาชนะปัญหาเสพติดให้ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะที่รับผิดชอบ ในการบูรณาการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปใช้ยาเสพติด (Potential Demand) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชน จึงได้ดำเนินกลยุทธ์ในการ เสริมสร้างเครือข่ายเยาวชนให้เข้มแข็ง เพื่อให้สามารถเข้ามาจับตาทะเลาะและมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานเพื่อเยาวชน ซึ่งในขณะนั้นมีกลุ่ม/องค์กรเยาวชนที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและ เป็นรูปธรรมอยู่หลายกลุ่ม สำนักงาน ป.ป.ส. โดยสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มและองค์กรเยาวชนที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งเป็นเครือข่ายเยาวชน ต่อต้านยาเสพติดขึ้น เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายเยาวชนและส่งเสริมให้มีการ ดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนอย่างมีเอกภาพ (สำนักงาน ป.ป.ส., สำนัก พัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2548, น.1) โดยกลุ่ม/องค์กรเยาวชนที่ร่วมกันเป็น เครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดมีจำนวนทั้งสิ้น 6 องค์กร ดังนี้ (ปฏิญญาเจ้าพระยา, 2548)

1. กลุ่มเพื่อนเพื่อเพื่อน
2. ชมรมผู้นำเยาวชนอาสาพัฒนาสังคมไทย
3. ชมรมหัวใจไร้สารในพระอุปถัมภ์พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิมลฉัตร
4. เครือข่ายเยาวชนกลุ่มปลาดาว
5. เครือข่ายผู้นำเยาวชนสำนักirkษ์แผ่นดินทอง
6. สโมสรวิทยากรเยาวชน

องค์กรเยาวชนทั้ง 6 องค์กรได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาเจ้าพระยา 2005 ในวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ณ ห้องแกรนด์บอลรูม โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมประกาศเจตนารมณ์ในการต่อสู้กับปัญหายาเสพติด ในฐานะเป็นเครือข่ายเยาวชนต่อต้าน ยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส., สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2548, น.1) ซึ่งข้อมูลสรุปการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดแสดงตามภาคผนวก ข

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของทั้ง 6 องค์กรยังไม่สามารถดำเนินการได้ อย่างเต็มที่ และไม่สามารถขยายฐานเครือข่ายให้ครอบคลุมทั่วประเทศได้ เนื่องจากหลายองค์กร ไม่มีเครือข่ายการดำเนินงานในพื้นที่ ชมรมผู้นำเยาวชนอาสาพัฒนาสังคมไทยก็เป็นองค์กรที่เล็ก และดำเนินการในวงกว้างได้ไม่มากนัก ชมรมหัวใจไร้สารในพระอุปถัมภ์ฯ ก็เริ่มห่างจากสำนักงาน ป.ป.ส. มากขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่เคยได้รับมอบหมายให้ดูแลอย่างใกล้ชิด ได้รับมอบหมายให้

ไปรับผิดชอบหน้าที่อื่น เครือข่ายเยาวชนกลุ่มปลาดาวได้ออกจากการเป็นเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด ซึ่งเครือข่ายเยาวชนกลุ่มปลาดาวยังมีการดำเนินงานกับเครือข่ายอื่นนอกจากความร่วมมือกับสำนักงาน ป.ป.ส. โดยเป็นสมาชิกเครือข่ายเยาวชนโลก (Global Youth Network) ของสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) และในภาพรวมของแต่ละองค์การก็มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากด้านยาเสพติด ประกอบกับเมื่อแกนนำของแต่ละองค์การเยาวชนได้เปลี่ยนรุ่นและไม่ได้มีกิจกรรมดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สำนักงาน ป.ป.ส. และแต่ละองค์การในเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดได้ห่างกันไป (พรวิศิษฐ์ วรวรรณ,ม.ล., สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2552; สุภาภรณ์ ช้วนบุญ, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553)

ถึงแม้องค์การที่เกี่ยวข้องทั้งสำนักงาน ป.ป.ส. และองค์การเยาวชนทั้ง 6 องค์การ ในเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดได้ห่างหายไปจากการดำเนินงานร่วมกันในลักษณะของเครือข่าย แต่ผลจากการประสานความร่วมมือกับองค์การเยาวชนในเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดที่มีอยู่เดิม ได้ส่งผลสืบเนื่องให้ สำนักงาน ป.ป.ส. รู้จักแกนนำและองค์การเยาวชนเป็นอย่างดี รวมถึงมีความสัมพันธ์และความไว้วางใจในองค์การเยาวชนที่ยังดำเนินการอยู่กับสำนักงาน ป.ป.ส. อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับสโมสรวิทยากรเยาวชน ที่มีตัวแทนเป็นเลขานุการเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดด้วย (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552; สุภาภรณ์ ช้วนบุญ, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553; ปิยนุช ริดแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553)

ระดับความแน่นแฟ้นเชิงโครงสร้าง (Degree of Structural Embeddedness) ของสำนักงาน ป.ป.ส. กับองค์การเยาวชน โดยเฉพาะสโมสรวิทยากรเยาวชนจึงมีอยู่ในระดับที่สูง ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่มีอยู่แต่เดิมระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และองค์การเยาวชน โดยเฉพาะสโมสรวิทยากรเยาวชน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด จึงถือเป็นปัจจัยโดยตรง (Direct Antecedents) ปัจจัยหนึ่งที่เป็นฐานให้การสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ในเวลาต่อมา

1.1.2 ปัจจัยผลักดันที่ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ซึ่งนอกจากความสัมพันธ์ที่ติระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กับองค์การเยาวชน อันเป็นปัจจัยโดยตรงที่ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือขึ้นแล้ว ยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ที่มีผลผลักดันให้เกิดการสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ขึ้น โดยที่สำคัญ มีดังนี้

- รูปแบบของปัญหายาเสพติดและแนวคิดในการป้องกันปัญหา ในสังคม

ปัจจุบัน มีแนวคิดต่อปัญหายาเสพติดว่าเป็นปัญหาที่ซับซ้อน มีสาเหตุของปัญหาที่หลากหลาย ทั้งจากปัจเจกบุคคล จากครอบครัว จากสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น กลุ่มเพื่อน สิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมของสังคมใหญ่ กระแสสื่อและเทคโนโลยี เป็นต้น (ไพฑูรย์ แสงพุ่ม, 2549, น.23-34) และปัญหายาเสพติดไม่ได้ส่งผลกระทบเพียงผู้ติดยาเสพติดเท่านั้น หากยังส่งผลกระทบออกไปในวงกว้างด้วย โดยผู้ติดยาเสพติดเองก็จะบั่นทอนสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ติดยาเสพติด เช่น พ่อแม่ ก็ต้องเป็นทุกข์เมื่อพบว่ายาเสพติดทำลายอนาคตของลูก ญาติ พี่น้องก็เกิดความอับอายที่สมาชิกในครอบครัวติดยา เพื่อนฝูงหรืออาจารย์ย่อมไม่ต้องการที่จะเห็นเพื่อน หรือลูกศิษย์ของตนได้รับความทุกข์จากยาเสพติด นอกจากนี้ ปัญหายาเสพติดยังส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคมด้วย โดยทำให้ชุมชนและสังคมต้องสูญเสียบุคคลที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศ และในแต่ละปีรัฐบาลต้องทุ่มเทงบประมาณเป็นจำนวนมากสำหรับมาแก้ไข ปัญหายาเสพติด และปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัญหายาเสพติดจึงมิได้เป็นหน้าที่ของคนใดคนหนึ่ง หากแต่เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส., 2548, น.54)

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมีแนวคิดมุ่งเน้นให้ประชาชนและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การศึกษาปัญหา วางแผน ในการดำเนินงาน ตัดสินใจพิจารณาทางเลือก ร่วมดำเนินงานและติดตามผลการดำเนินงาน (สำนักงาน ป.ป.ส., 2552ก, น.59) ฉะนั้น จึงมีแนวคิดว่าภาครัฐจะไม่สามารถประสบความสำเร็จ ในการป้องกันปัญหายาเสพติดได้ หากขาดการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่เป็นกลุ่มหลักในการเผชิญกับปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน ทำให้การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเยาวชน เพื่อดำเนินการป้องกันปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน จึงมีความ จำเป็นและมีแนวคิดที่รองรับอย่างชัดเจน

- นโยบาย ในช่วงปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นช่วงที่ความสัมพันธ์ของเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ONCB Youth Network) ได้ห่างกันออกไป แต่แนวคิดในการบูรณาการ การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดขององค์การเยาวชนในระดับต่างๆ ก็ยังคงมีอยู่ โดยเมื่อรัฐบาล พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้เข้ามาบริหารงานราชการก็ได้มีคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรี ที่ 224/2549 เรื่องจัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็น การยกเลิกละศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (ศตส.) อันเป็นกลไกอำนวยการ และบูรณาการหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน

ระดับประเทศ และตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.) เพื่อเป็นกลไกอำนวยการและบูรณาการงานขึ้นแทน (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 224/2549, 11 พฤศจิกายน 2549, น.1-3)

และตามนโยบายของรัฐบาลที่ปรากฏในคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ 1/2549 เรื่อง ปฏิบัติการรวมพลังไทย ขจัดภัยยาเสพติด ร่วมเทิดไถ่องครุราชัน (1 ธันวาคม 2549 - 30 กันยายน 2550) ก็ได้มุ่งเน้นในด้านการสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของเยาวชน โดยกำหนดมาตรการ ดังนี้

สร้างแกนนำ เพื่อขับเคลื่อนงานเยาวชนในพื้นที่ โดยให้มีการสนับสนุนเสริมสร้างเครือข่ายเยาวชน และพัฒนากลุ่มแกนนำเยาวชนให้เข้มแข็ง ส่งเสริมมีส่วนร่วมในการป้องกันการใช้ยาเสพติดทั้งพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ในกลุ่มเด็กและเยาวชน (คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ 1/2549, 30 พฤศจิกายน 2549, น.7)

นอกจากนี้ตามคำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ 1/2549 ยังกำหนดให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ศตส.) ระดับต่างๆ ทั้งในระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร อำเภอ กิ่งอำเภอ และชายแดนระดับภาค รวมถึงตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ศตส.) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนด้วย (คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่ 1/2549, 30 พฤศจิกายน 2549, น.9) ดังนั้นจึงมีแนวคิดและนโยบายที่ควรมีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ศตส.) ในภาคส่วนต่างๆ ดังเช่น ภาคประชาชน ส่งผลให้ภาคเยาวชนก็เช่นเดียวกันควรที่จะมีศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ศตส.) ภาคเยาวชน เพื่อเป็นกลไกบูรณาการการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและภาคเยาวชนด้วยกันในการป้องกันปัญหายาเสพติด (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552; พรวิศิษฐ์ วรวรรณ, ม.ล., สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2552) แนวความคิดในการสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. จึงได้ถูกริเริ่มขึ้น

- งบประมาณ นอกจากความพร้อมทั้งด้านแนวคิด นโยบายรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และองค์กรเยาวชนแล้ว ในช่วงปลายปีงบประมาณ 2550 ยังมีงบประมาณเงินอุดหนุนปี 2550 ของสำนักงาน ป.ป.ส. เหลืออยู่จำนวนหนึ่ง ดังนั้น จึงมีทรัพยากรเพียงพอที่จะขับเคลื่อนการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในภาค

เยาวชน (สุภาภรณ์ ช้วยนุกุล, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553) นางสาวชนพิต ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดในขณะนั้น จึงได้นำเสนอต่อที่ประชุม คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรงบประมาณอุดหนุนภายใต้งานป้องกันยาเสพติดส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ส. ครั้งที่ 5/2550 ในวันที่ 21 กันยายน 2550 เวลา 13.30-16.00 น. ณ ห้องประชุม ศตส. ชั้น 4 อาคาร 2 สำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อขอรับงบประมาณอุดหนุนเพื่อดำเนินโครงการศูนย์ อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน จำนวน 2,854,960 บาท ซึ่งได้ดำเนินการร่วมกับสมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) โดยที่ประชุมก็ให้ความเห็นชอบสนับสนุนงบประมาณ ตามจำนวนเงินดังกล่าว (กฤษฎา อุดมจินดา, 2550, น.5-6) จึงทำให้การสร้างความร่วมมือระหว่าง สำนักงาน ป.ป.ส. และองค์กรภาคเยาวชน ขึ้นเป็น ศอ.ปส.ย. เกิดการริเริ่มและเห็นเป็นรูปธรรมขึ้น

1.1.3 การริเริ่มและผลักดันในการสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. เมื่อ ปัจจัยต่างๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2550 เชื้อต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และ องค์กรภาคเยาวชน ในการร่วมกันก่อตั้งกลไกที่จะเป็นศูนย์ในการประสานการดำเนินงานด้าน การป้องกันยาเสพติดในกลุ่มองค์กรเยาวชน ทั้งปัจจัยด้านแนวคิด นโยบาย งบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์อันดีระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และองค์กรภาคเยาวชนแล้ว นอกจากนี้ นางสาวชนพิต ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดในขณะนั้น ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดก่อตั้ง ศอ.ปส.ภาคเยาวชน ได้มีโอกาสอันดีที่ได้นำคณะเยาวชนจากประเทศไทยไปศึกษาดูงานยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตามโครงการเยาวชนแลกเปลี่ยนไทย-จีน ระหว่างวันที่ 24-29 กันยายน 2550 ซึ่งมีตัวแทนเยาวชนจาก 6 องค์กรเยาวชนเดิมในเครือข่าย เยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ONCB Youth Network) องค์กรละ 1 คน รวมถึงเลขานุการเครือข่าย เยาวชนต่อต้านยาเสพติด รวมเป็นเยาวชนจากเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด จำนวน 7 คน รวมถึงยังมีตัวแทนแกนนำจากเยาวชนตามพื้นที่ของสำนักงาน ป.ป.ส.ภาคต่างๆ อีกจำนวน 10 คน ซึ่งระหว่างการศึกษาดูงานที่ประเทศจีนนี้ จึงได้หารือพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับผู้แทนแกนนำ เยาวชนจากกลุ่มองค์กรและพื้นที่ต่างๆ ที่ได้ร่วมคณะเดินทางศึกษาดูงาน ถึงแนวคิด ความ เป็นไปได้และวิธีดำเนินการเบื้องต้นเพื่อสร้างความร่วมมือและจัดตั้งขึ้นเป็น ศอ.ปส.ย. (สรุปผล การดำเนินงานโครงการเยาวชนแลกเปลี่ยนไทย-จีน, 2549, น.1) โดยนางสาวชนพิต ชุ่มวัฒนะ (สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) ได้กล่าวในประเด็นนี้ไว้ว่า “พี่ก็ไปคุยกับเด็ก พอดีตอนนั้นพาเด็ก ไปเมืองจีน พี่ก็ขออนุญาตหรือว่าถ้าพี่อยากจะทำเรื่องนี้ (ศอ.ปส.ย.) พวกเราว่ายังไง เพราะถ้าเพื่อทำ นื่องๆ กลุ่มนี้แหละที่เป็นตัวหลัก . . . เด็กเค้าก็ Happy กัน ก็มีความยินดีอยากจะทำก็เลยเริ่มทำ”

ด้านนายเกรียงไกร สัจจะหฤทัย (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) แกนนำเยาวชน โดยมีตำแหน่งในปัจจุบันเป็นหัวหน้า ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ซึ่งในขณะนั้นมีตำแหน่งเป็นนายกสโมสรวิทยากรเยาวชนและมีโอกาสร่วมคณะเดินทางไปศึกษาดูงานยังประเทศจีนในครั้งนั้นด้วย ก็ได้กล่าวว่า “จากที่ไปดูงานที่ประเทศจีน เลยนึกคุยกันว่าประเทศไทยน่าจะมีองค์กรเครือข่ายที่ทำงานด้านยาเสพติดโดยเฉพาะ ก็เลยคิดว่าน่ามี ศอ.ปส.ย. . . . ก็เลยอ้างอิงกับ ศอ.ปส. ซึ่งเป็นของผู้ใหญ่ เราก็เลยเป็นภาคเยาวชนขึ้นมา . . . เลยมาช่วยกันจัดตั้ง”

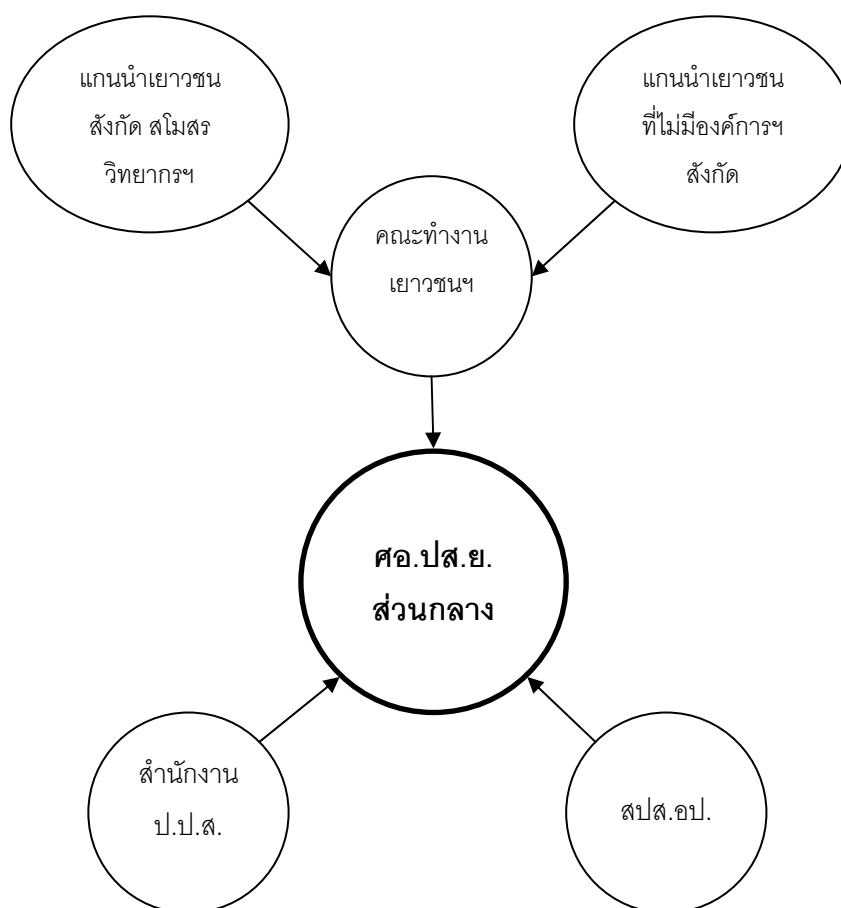
กล่าวโดยสรุป ความร่วมมือของศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และองค์กรเยาวชน มีความเป็นมาสืบเนื่องจากการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และองค์กรเยาวชนส่วนหนึ่งจากเครือข่ายเยาวชนฯ มีความแน่นแฟ้นและไว้นื้อเชื่อใจต่อกัน เมื่อประกอบกับปัจจัยแวดล้อมทั้งด้านแนวคิด นโยบายและงบประมาณที่สอดคล้องกับการสร้างความร่วมมือกับองค์กรภาคเยาวชน และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การที่นางสาวชนวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดมีบทบาทเป็นผู้อุปถัมภ์ (Sponsors) ที่ได้ทุ่มเทและเป็นผู้นำเพื่อให้ทุกฝ่าย โดยเฉพาะองค์กรภาคเยาวชนได้ยอมรับในแนวคิดขยายฐานการทำงานและสร้างความร่วมมือขึ้นเป็น ศอ.ปส.ย. โดยใช้ฐานความสัมพันธ์และความไว้นื้อเชื่อใจที่มีอยู่เดิม จนสามารถก่อรูปเป็นความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเยาวชนขึ้นมาได้ ซึ่งถือเป็นปัจจัยโดยตรง (Direct Antecedents) ที่สำคัญประการหนึ่งที่สร้างให้เกิดความร่วมมือขึ้น

1.2 การระบุและรวบรวมบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง จากที่ได้มีแนวคิดริเริ่มและผลักดันเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และองค์กรภาคเยาวชนในการร่วมกันดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดขึ้น ต่อมาจึงได้ดำเนินการสร้างความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยการระบุและรวบรวมบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มาเข้าร่วมในความร่วมมือ ทั้งหมดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 องค์กรที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง พบว่าประกอบด้วยองค์กร จำนวน 3 องค์กร จาก 3 ภาคส่วน ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐ สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ซึ่งเป็นองค์กรภาคเยาวชน ทั้งนี้ คณะทำงานเยาวชนฯ ประกอบด้วยเยาวชนจาก 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ เยาวชนที่สังกัดสโมสรวิทยากรเยาวชนมาแต่เดิม และกลุ่มที่สอง คือ เยาวชนที่ไม่ได้สังกัด

องค์การภาคเยาวชนใด โดยเป็นแกนนำเยาวชนจากสถานศึกษาต่างๆ ซึ่งองค์การที่เกี่ยวข้องกับ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางทั้งหมดแสดงตามภาพที่ 4.1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1
องค์การที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, 30 ธันวาคม 2552; เกรียงไกร สัจจะหฤทัย, 3 กุมภาพันธ์ 2553

โดยแต่ละองค์การในความร่วมมือมีข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- **สำนักงาน ป.ป.ส.** มีชื่อเต็ม คือ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นหน่วยงานระดับกรมซึ่งขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

พ.ศ. 2519 โดยมีบทบาทเป็นหน่วยงานกลางด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศ (สำนักงาน ป.ป.ส., 2546, น.9)

หน่วยงานระดับสำนักภายใต้สำนักงาน ป.ป.ส. ที่เกี่ยวข้องกับ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางโดยตรง คือ สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินมาตรการลดอุปสงค์ยาเสพติด (Drugs Demand Reduction) โดยประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (Potential Demand) และการแก้ไขปัญหายุติยาเสพติด/ผู้ติดยาเสพติด (Demand) โดยดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหายาเสพติดด้านลดอุปสงค์ จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ กรอบทิศทางและกลยุทธ์ รวมถึงอำนวยความสะดวก สนับสนุน เร่งรัด กำกับ ติดตามและ การประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการลดอุปสงค์ พัฒนางานวิจัยและวิชาการ เสนอแนะ มาตรการ รูปแบบ เทคนิคและวิธีการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการจัดทำแผนและ สนับสนุนการรณรงค์เพื่อการป้องกันยาเสพติดและจัดทำโครงการทดลองและโครงการพิเศษ เพื่อพัฒนาการลดอุปสงค์ยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส., สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 16 พฤศจิกายน 2552ก)

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. มี ผู้บังคับบัญชาสูงสุด คือ ผู้อำนวยการสำนัก โดยแบ่งโครงสร้างภายในสำนักออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ (สำนักงาน ป.ป.ส., สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 16 พฤศจิกายน 2552ข)

1. ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด
2. ส่วนพัฒนามาตรการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ
3. ส่วนวิชาการด้านยาเสพติด
4. ส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ

แต่ละส่วนมีผู้บังคับบัญชาสูงสุด คือ ผู้อำนวยการส่วน โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. คือ ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (Potential Demand) โดยหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ คือ กลุ่มเยาวชน ซึ่งในช่วง ริเริ่มและผลักดันในการก่อตั้ง ศอ.ปส.ย. ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 ส่วนพัฒนาและประสาน การป้องกันยาเสพติด มีนางสาวชนพิศ ชุ่มวัฒนะเป็นผู้อำนวยการส่วน และตั้งแต่เดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน นางสาวชนพิศ ชุ่มวัฒนะได้ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ โดย ม.ล.พรวิศิษฐ์ วรวรรณ ได้ขึ้นมาดำรงตำแหน่ง

ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดแทน (คำสั่งสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ 12/2550, 15 สิงหาคม 2550; คำสั่งสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ 18/2551, 15 สิงหาคม 2551)

ภายในส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานประสานการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน และกลุ่มงานประสานการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มครอบครัวและสถานประกอบการ โดยงานการสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานประสานการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ซึ่งแต่เดิมนางสาวชนพิศ ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานนี้ควบคู่กันไปด้วย ต่อมาเมื่อ ม.ล.พรวิศิษฎ์ วรวรรณ เป็นผู้อำนวยการส่วน จึงได้มอบหมายให้นางสาวอรอนงค์ ลาภภูวนารถ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ เป็นหัวหน้ากลุ่มงานนี้ (คำสั่งสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ 17/2550, 18 กันยายน 2550; คำสั่งสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ 21/2551, 10 ตุลาคม 2551) ส่วนในระดับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน ศอ.ปส.ย. เป็นหลักในกลุ่มงานนี้ มีจำนวน 1 คน ได้แก่ นางสาวสุภาภรณ์ ชวญญกุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ ซึ่งรับผิดชอบดูแลงาน ศอ.ปส.ย. มาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน (สุภาภรณ์ ชวญญกุล, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553)

- **สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.)** จัดตั้งขึ้นตามข้อเสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการองค์กรพัฒนาเอกชนแห่งอาเซียน ครั้งที่ 4 เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2536 และการประชุมองค์กรพัฒนาเอกชนโลก เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่แสวงหาและประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรพัฒนาภาคเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก รวมทั้งเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนประสานความร่วมมือกับองค์กรสหประชาชาติและหน่วยงานระหว่างประเทศอื่นๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางวิชาการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้กับองค์กรเครือข่ายสมาชิก รวมทั้งแสวงหาแหล่งทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับองค์กรเครือข่ายสมาชิก อีกทั้งยังร่วมกับหน่วยงานราชการและองค์กรระหว่างประเทศในการรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันและแก้ไข

ปัญหาเสพติดในภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก, 16 พฤศจิกายน 2552)

โครงสร้างการบริหารและบุคลากรใน สปส.อป. ประกอบด้วย 3 คน ได้แก่
นายสรสิทธิ์ แสงประเสริฐ เลขาธิการ สปส.อป. ซึ่งเป็นอดีตเลขาธิการ ป.ป.ส. นายทำนุ สิริสิงห
ผู้บริหารงานสมาคมฯ ซึ่งเป็นอดีตข้าราชการระดับผู้อำนวยการของสำนักงาน ป.ป.ส. และ
เจ้าหน้าที่สมาคมฯ อีก 1 คน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. จาก สปส.อป. โดยหลัก
มีเพียง 1 คน คือ นายทำนุ สิริสิงห ซึ่งเป็นผู้จัดการร่วม ของ ศอ.ปส.ย. มาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง
ศอ.ปส.ย. จนถึงปัจจุบัน (ทำนุ สิริสิงห, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553)

- **คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง** ดังได้กล่าวแล้ว เยาวชนที่ได้
ร่วมเป็นคณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางประกอบด้วยเยาวชนจาก 2 ลักษณะ คือ เยาวชนที่มี
องค์การสังกัด ได้แก่ สโมสรวิทยากรเยาวชน และเยาวชนที่ไม่มีสังกัดโดยเป็นแกนนำเยาวชนจาก
โรงเรียนต่างๆ ซึ่งทั้งหมดมีข้อมูลพื้นฐานกลุ่ม/องค์การที่สำคัญ ดังนี้

1. สโมสรวิทยากรเยาวชน ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2547 จาก
การรวมตัวของเยาวชนหลากหลายโรงเรียนที่เคยดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ ร่วมกัน โดย
เป็นองค์การที่มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรด้านวิทยากรเยาวชน ซึ่งอาศัยกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์
เพื่อหล่อหลอมให้เกิดวิทยากรเยาวชนที่มีคุณภาพ กิจกรรมที่ดำเนินการ อาทิ การจัดค่าย
การอบรมวิทยากรเยาวชน การจัดนิทรรศการและการจัดค่ายอาสาพัฒนา เป็นต้น และในปี พ.ศ. 2548
ก็ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ONCB Youth Network) (สุชุมาลย์ โชควัฒนรัตน์,
2550, น.5; สำนักงาน ป.ป.ส., สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2548, น.14)

เยาวชนจากสโมสรวิทยากรเยาวชนหลายคนได้เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน
ใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ที่สำคัญ คือ นายเกรียงไกร สัจจะหฤทัย นายกสโมสรวิทยากรเยาวชน
ซึ่งได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้า ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ดังกล่าวแล้ว นายเลิศชัย นิรัตน์ ได้รับตำแหน่ง
เป็นหัวหน้าส่วนอำนวยการยุทธศาสตร์ของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง และนางสาวปิยนุช ริดแดง ซึ่งมี
ตำแหน่งเป็นนายกสโมสรวิทยากรเยาวชนต่อจากนายเกรียงไกร และเมื่อขยับขึ้นเป็นที่ปรึกษา
สโมสรวิทยากรเยาวชน ในปี พ.ศ. 2552 จึงได้มารับตำแหน่งเป็นเลขานุการ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง
นอกจากนี้ ที่ผ่านมายังมีเยาวชนที่สังกัดสโมสรวิทยากรเยาวชนร่วมเป็นคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.
ส่วนกลางอีกประมาณ 7 คน (เกรียงไกร สัจจะหฤทัย, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553; ปิยนุช
ริดแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553)

2. กลุ่มแกนนำเยาวชนจากโรงเรียน นอกจากเยาวชนที่มีองค์การสังกัดแล้ว ยังมีเยาวชนที่ไม่มีองค์การสังกัดซึ่งเป็นแกนนำเยาวชนจากโรงเรียนต่างๆ เข้ามาร่วมเป็น คณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางด้วย โดยสโมสรวิทยากรเยาวชนซึ่งเป็นแกนหลักในการประสาน และรวบรวมเยาวชนได้ติดต่อและประสานแกนนำเยาวชนจากสถานศึกษาต่างๆ ที่เคยผ่าน กิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เพื่อให้เข้าร่วมเป็น ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง รวมถึงประสานแกนนำเยาวชนจาก โรงเรียนต่างๆ ที่เคยได้รับงบประมาณหรือทำกิจกรรมร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. (เกรียงไกร สัจจะหฤทัย, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) ซึ่งตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ศอ.ปส.ย. จนถึงปัจจุบัน มีคณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ที่ไม่มีสังกัดองค์การและเป็นแกนนำเยาวชนจากสถานศึกษา รวมจำนวน 7 แห่ง แต่ปัจจุบันเหลือคณะทำงานจากสายแกนนำเยาวชนในสถานศึกษาจำนวน 9 คน จากสถานศึกษาจำนวนเพียง 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสายปัญญาฯ โรงเรียนศรีอยุธยาฯ และ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (พัชรพร ชูสาร; วนิดา ภูวนา, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

3. คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง เป็นการรวมตัวของเยาวชน ทั้งที่มีองค์การสังกัดและแกนนำเยาวชนในสถานศึกษาที่ไม่มีสังกัด เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนงานของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง โดยในช่วงแรกได้แบ่งโครงสร้างการดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย. ออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนพัฒนายุทธศาสตร์และนโยบาย ส่วนแผนงานและงบประมาณ ส่วนประมวลผลและ พัฒนาข้อมูลเฝ้าระวัง ส่วนวิชาการและประเมินผล และส่วนอำนวยการยุทธศาสตร์ (เลิศชัย นิลรัตน์, 11 มกราคม 2551, น.4-5)

แต่ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเหลือ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนยุทธศาสตร์และ อำนวยการ และส่วนประสานพื้นที่ รวมทั้งมีงานพิเศษเฉพาะแต่ละบุคคล ได้แก่ งานประชาสัมพันธ์ งานเทคโนโลยี งานสรุปงาน และงานเอกสาร/ออกหนังสือ (พัชรพร ชูสาร; วนิดา ภูวนา, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553) และปัจจุบันมีคณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางอย่างเป็นทางการ จำนวน 15 คน โดยแบ่งเป็นคณะทำงานที่มีองค์การภาคเยาวชนสังกัดจากสโมสรวิทยากรเยาวชน จำนวน 6 คน และคณะทำงานที่ไม่มีสังกัด จำนวน 9 คน (สุภาภรณ์ ช้วนบุญกุล, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553)

1.2.2 ที่มาขององค์การที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือ องค์การทั้ง 3 องค์การ ในความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ดังกล่าวแล้วในหัวข้อที่ผ่านมา แต่ละองค์การมีที่มาในความร่วมมือ รวมถึงมีข้อมูลพื้นฐานองค์การที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- **สำนักงาน ป.ป.ส.** ดังได้กล่าวแล้วในหัวข้อความเป็นมาของ ศอ.ปส.ย. ที่ผ่านมา สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. มีความเป็นมา

และความเกี่ยวข้องกับ ศอ.ปส.ย. ตั้งแต่ต้น โดยเป็นองค์การตั้งต้นที่ริเริ่ม กระตุ้นและผลักดันให้เกิด ศอ.ปส.ย. ขึ้น ซึ่งได้มีปัจจัยผลักดันและความพร้อมทั้งด้านแนวคิด นโยบาย รวมทั้งความสัมพันธ์ กับองค์การเยาวชนแต่เดิมรองรับอยู่แล้ว จึงทำให้เกิดแนวคิดริเริ่มเพื่อสร้างความร่วมมือและจัดตั้ง ขึ้นเป็นศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชนขึ้น โดยความคิดริเริ่มในการสร้างความร่วมมือนี้มาจากนางสาวชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการ ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดในขณะนั้น (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552)

จากนั้นจึงได้ดำเนินการประสานเพื่อหาความร่วมมือกับองค์การและบุคคล ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งผู้บริหาร ภายในสำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. สปส.อป. รวมถึงองค์การเยาวชนต่างๆ ที่ ดำเนินงานด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงถือเป็น “องค์การนายหน้า” (Brokering Organization) ที่เป็นจุดริเริ่ม ในการสร้างความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. โดยได้หุ้มเหและเลื้ออำนวยการก่อรูปและประสาน ความร่วมมือ เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นพ้องต้องกันในประเด็น ปัญหาและร่วมกันจัดตั้งเป็น ศอ.ปส.ย. ขึ้น

- **สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.)** มีที่มาของความร่วมมือใน ศอ.ปส.ย. โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ได้ประสานความร่วมมือเพื่อให้ สปส.อป. เข้ามาดำเนินการบริหารด้านการเงินให้กับ ศอ.ปส.ย. เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินการ ศอ.ปส.ย. เป็นเงินอุดหนุน จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ไม่ใช่ภาครัฐและไม่ใช่องค์การที่แสวงหากำไรมาบริหารจัดการ โดยนางชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ (สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่เลือกให้ สปส.อป. เข้ามาในความร่วมมือว่า

ASPAC (สปส.อป.) เราให้มาเป็นองค์กรพี่เลี้ยง เพราะว่างบประมาณที่ ขอมาสนับสนุนกิจกรรมของเยาวชน เป็นเงินอุดหนุนที่ต้องให้กับองค์กร เอกชน เงินมันก็เยอะ ก็ไม่อยากให้เด็กถือเงินเอง ก็เลยขอให้ ASPAC (สปส.อป.) เข้ามาเป็นตัวเชื่อม เพราะว่าพี่ทำนุ (นายทำนุ สิริสิงห์) ก็เคย ทำงานกับเด็กมาก่อน พี่ทำนุก็เข้าใจการทำงานกับเด็ก พี่ทำนุก็มีระบบคิด มาช่วยตรงนี้ได้ มาช่วยตรวจสอบอะไรหลายๆ อย่าง

ซึ่งในการศึกษา พบว่า สำนักงาน ป.ป.ส. ได้เลือกให้ สปส.อป. มาเข้าร่วมในความร่วมมือ เนื่องจากมีความรู้จักและมีความสัมพันธ์อันดีกันอยู่ก่อนแล้ว โดยนายทำนุ สิริสิงห เป็นอดีตข้าราชการของสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งนางสาวชวนพิศ ชุ่มวัฒนะมีความสัมพันธ์ รู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) ด้านนายทำนุ สิริสิงห (สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553) ก็ได้กล่าวว่า “ที่รับทำให้เพราะว่า อาศัยพื้นที่ของ ป.ป.ส.อยู่ (สปส.อป. มีที่ตั้งสำนักงานอยู่ ณ อาคาร 2 ชั้น 5 ของสำนักงาน ป.ป.ส.) อาศัยสวัสดิการด้านอื่นๆ ของ ป.ป.ส. อยู่ แล้วก็รู้จักกันเป็นส่วนตัวก็เลยรับทำให้” ดังนั้น ระดับความแน่นแฟ้นเชิงโครงสร้าง (Degree of Structural Embeddedness) ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กับ สปส.อป. จึงมีอยู่สูงเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นที่มาที่ทำให้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้เลือกและสามารถประสานความร่วมมือกับ สปส.อป. เพื่อให้เข้ามามีบทบาทด้านการบริหารการเงินให้กับ ศอ.ปส.ย.

ตามหนังสือสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ ยธ 1120 (สพ.ปส.)/2464 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2550 จึงได้แต่งตั้งผู้จัดการโครงการร่วมระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. ได้แก่ นางสาวชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ในฐานะผู้แทนสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และนายทำนุ สิริสิงห ในฐานะผู้แทน สปส.อป. เพื่อให้เป็นผู้บริหารโครงการ ศอ.ปส.ย. ร่วมกัน (สำนักงาน ป.ป.ส., สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 15 พฤศจิกายน 2550 ก)

- **คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง** ดังได้กล่าวในรายละเอียดแล้ว จุดเริ่มต้นของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง มีที่มาจากการที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับตัวแทนแกนนำเยาวชนไทยจากองค์กรภาคเยาวชนต่างๆ ที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งแกนนำเยาวชนแต่ละองค์กรก็เห็นพ้องกันว่าควรที่จะจัดตั้ง ศอ.ปส.ย. ขึ้น

เมื่อกลับจากประเทศจีน ในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ทางสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดก็ได้มีหนังสือ ที่ ยธ 1120(สพ.ปส.)/2470 เพื่อประสานกับสำนักงาน ป.ป.ส. ภาค/กทม. ให้พิจารณาคัดเลือกและส่งรายชื่อองค์กรเยาวชนหรือองค์กรพี่เลี้ยงเพื่อเข้าร่วมโครงการ ศอ.ปส.ย. (สำนักงาน ป.ป.ส., สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 15 พฤศจิกายน 2550 ข)

หลังจากนั้นจึงได้จัดประชุมอย่างเป็นทางการเพื่อจัดตั้ง ศอ.ปส.ย. ขึ้น ซึ่งตามรายงานการประชุมได้ระบุว่าเป็นการประชุม “คณะผู้ริเริ่มการจัดตั้งศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.)” โดยจัดขึ้นในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.

2550 ณ ห้องประชุมสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ชั้น 5 อาคาร 2 สำนักงาน ป.ป.ส. ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยองค์การจาก 2 ภาคส่วน คือ องค์การภาครัฐ ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมจากสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 2 คน คือ นางสาวชนพิต ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกัน ยาเสพติดในขณะนั้น และนางสาวสุภาภรณ์ ชัยอนุกุล เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน ศอ.ปส.ย. นอกนั้นอีก 22 คน เป็นตัวแทนจากองค์การภาคเยาวชนและองค์การพีเลียงเยาวชน จำนวน 15 องค์การ ซึ่งแบ่งเป็นองค์การจากเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ONCB Youth Network) จำนวน 5 องค์การ โดยขาดเพียงชมรมหัวใจไร้สารในพระอุปถัมภ์ฯ และองค์การเยาวชนหรือ องค์การพีเลียงที่สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. ได้ส่งรายชื่อมาเพื่อให้เข้าร่วมกับ ศอ.ปส.ย. จำนวน 10 องค์การ ซึ่งในที่ประชุมนางสาวชนพิต ชุ่มวัฒนะ และนายเลิศชัย นิลรัตน์ เลขาธิการเครือข่าย เยาวชนต่อต้านยาเสพติด ซึ่งเป็นตัวแทนจากสโมสรวิทยากรเยาวชน ได้ร่วมกันชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการจัดตั้ง ศอ.ปส.ย. แนวทางการหาสมาชิกและภารกิจของ ศอ.ปส.ย. และที่ประชุมก็ได้ เห็นชอบแนวทางการดำเนินงานตามที่เสนอ (เลิศชัย นิลรัตน์, 15 ธันวาคม 2550) ทั้งนี้จะได้กล่าว โดยละเอียดในหัวข้อการวางกรอบความร่วมมือ (Framing) ต่อไป

ด้าน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง แขนงจากสโมสรวิทยากรเยาวชน ซึ่งเป็น 1 ใน 6 องค์การเยาวชนจากเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดเดิม นำโดยนายเกรียงไกร สัจจะเหตุทัย นายกสโมสรวิทยากรเยาวชน และนายเลิศชัย นิลรัตน์ ได้เป็นแกนหลักในการรวบรวมบุคคลและ องค์การภาคเยาวชนต่างๆ เพื่อจัดตั้งขึ้นเป็นคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง โดยได้จัด ประชุม ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ครั้งที่ 1/2551 ซึ่งเป็นครั้งแรก ในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2551 ณ ห้อง ประชุมสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ชั้น 5 อาคาร 2 สำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีเยาวชนเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดตั้ง ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จำนวน 20 คน และในการประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมก็มีมติเป็นเอกฉันท์ให้นายเกรียงไกร สัจจะเหตุทัย รับหน้าที่เป็นหัวหน้า ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง (เลิศชัย นิลรัตน์, 11 มกราคม 2551)

นายเกรียงไกร สัจจะเหตุทัย (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) หัวหน้า ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ซึ่งในขณะนั้นมีตำแหน่งเป็นนายกสโมสรวิทยากรเยาวชนด้วย ได้กล่าวถึง ที่มาของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางว่า “ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ก็รวมตัวจากคนที่คุ้นเคยกันในการทำ กิจกรรมร่วมกัน และจัดอบรมน้องรุ่นใหม่บ้าง ก็เลยรวมกันประมาณ 30 กว่าคนในครั้งแรก . . . ซึ่ง ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางไม่จำเป็นต้องสังกัดองค์กรเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางก็เหมือนพวกรวบรวม แล้วก็ประสานงาน เหมือนเป็นแกนกลาง “

ด้านนางสาวชนพิศ ชุ่มวัฒนะ (สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดในขณะนั้น ก็ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “คณะทำงานส่วนกลางเป็นตัวบุคคล . . . แต่ตัวเขาเองส่วนมากมีองค์การอยู่แล้ว . . . เราต้องการเด็กที่มีประสบการณ์ เด็กที่เคยทำงานมาก่อนก็จะรู้ว่าจะต้องติดต่อกับใคร ที่ไหน” ดังนั้น คณะทำงานของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จึงมี 2 ลักษณะ คือ เยาวชนที่มีองค์การสังกัดและเยาวชนที่ไม่มีองค์การสังกัด ซึ่งมาทำงานร่วมกันในระดับอำนาจการและประสานงานให้กับเครือข่ายองค์การของ ศอ.ปส.ย. (เลิศชัย นิลรัตน์, 11 มกราคม 2551, น.6)

หลังจากการประชุมเพื่อจัดตั้งคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเป็นที่เรียบร้อย ต่อมาจึงได้ดำเนินการอบรมคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ระหว่างวันที่ 25-27 มกราคม 2551 ณ ธาริดาแกรนด์วิว รีสอร์ท จังหวัดนครนายก ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทั้งหมดมีจำนวน 39 คน โดยเป็นเยาวชนที่เข้ารับการอบรมจำนวน 35 คน นอกนั้นเป็นเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน ป.ป.ส. 2 คน ได้แก่ นางสาวชนพิศ ชุ่มวัฒนะ และนางสาวสุภาภรณ์ ชวณุกุล และอาจารย์จากโรงเรียนจำนวน 2 คน (สรุปอบรมคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง, 2551) ซึ่งนางสาวพัชรพร ชูสาร แกนนำเยาวชนจากโรงเรียนศรีอยุธยา ได้กล่าวถึงการอบรมคณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางว่า “เมื่ออบรม มีการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำ ละลายพฤติกรรม แล้วก็แบ่งหน้าที่ใครทำฝ่ายไหน” (พัชรพร ชูสาร, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553) ดังนั้น คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางจึงเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

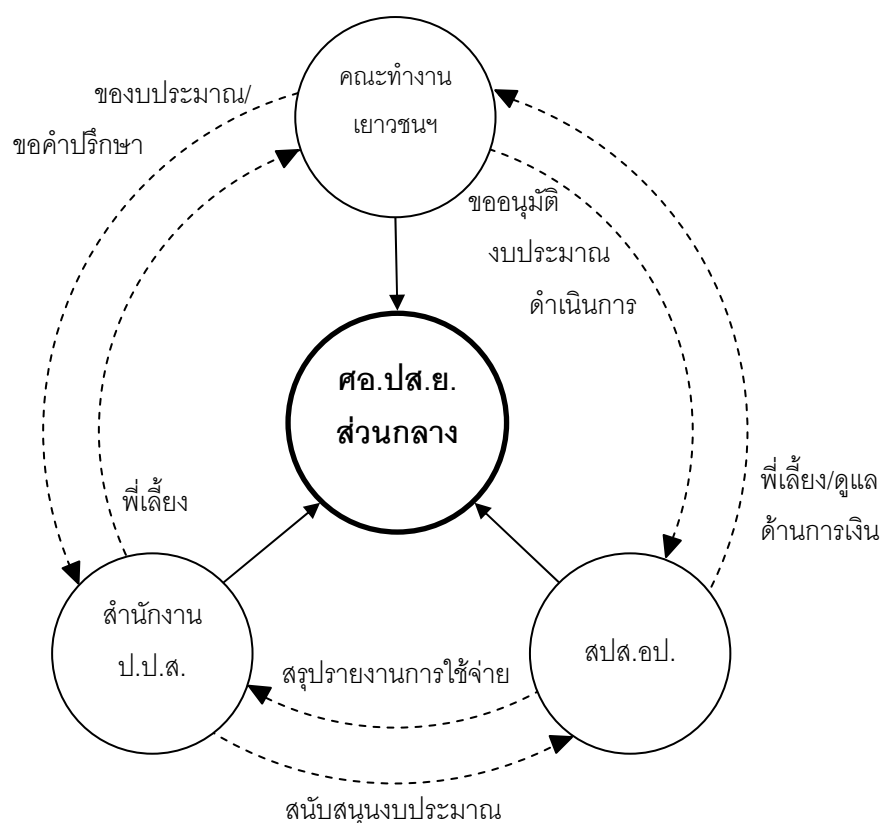
เมื่อได้จัดตั้งและพัฒนาคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางขึ้นแล้ว กิจกรรมแรกที่ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางดำเนินการ คือ การจัดประชุม ศอ.ปส.ย. รวมทุกพื้นที่ทั่วประเทศอย่างเป็นทางการ โดยได้จัดประชุมในวันเสาร์ที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ณ ห้องประชุม 1 ชั้น 3 อาคาร 2 สำนักงาน ป.ป.ส. มีผู้เข้าร่วมประชุมจากสำนักงาน ป.ป.ส., สปส.อป. คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง และตัวแทนองค์การภาคเยาวชนจากพื้นที่ต่างๆ รวมจำนวนผู้เข้าประชุมทั้งสิ้น 150 คน (เลิศชัย นิลรัตน์ วิภาดา โรจนปริญาวุฒิ และศศิธร สุวรรณศิลา, 2 กุมภาพันธ์ 2551) ดังนั้น ความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. จึงได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยมีคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง เป็นแกนนำกระตุ้นและผลักดันเพื่อให้ความร่วมมือได้เกิดขึ้น

1.2.3 บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือ ทั้ง 3 องค์การมีความสัมพันธ์กันโดยคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเป็นฝ่ายขอรับงบประมาณและคำปรึกษาในการดำเนินงานจาก สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่ง สำนักงาน ป.ป.ส.

จะพิจารณาและสนับสนุนงบประมาณผ่าน สปส.อป. โดย สปส.อป. จะเป็นพี่เลี้ยงและคอยดูแลด้านการบริหารจัดการทางการเงินให้กับคณะทำงานเยาวชนฯ

จากที่คณะทำงานเยาวชนฯ ได้ขอคำปรึกษาจากสำนักงาน ป.ป.ส. ฉะนั้นสำนักงาน ป.ป.ส. จึงมีความสัมพันธ์เป็นพี่เลี้ยง คอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการแก่คณะทำงานเยาวชนฯ ซึ่งคณะทำงานเยาวชนฯ จะดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม/โครงการได้ จำเป็นต้องขอรับอนุมัติงบประมาณเป็นรายกิจกรรม/โครงการจาก สปส.อป. ทั้งนี้ สปส.อป. จะคอยตรวจสอบทางการเงินและเป็นผู้สรุปรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณอุดหนุนให้แก่สำนักงาน ป.ป.ส. ต่อไป โดยบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างองค์การในความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง แสดงตามภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2
บทบาทและความสัมพันธ์ในความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ ม.ล.พรวิศิษฐ์ วรวรรณ, 5 กุมภาพันธ์ 2553.

ทั้งนี้รายละเอียดบทบาทและความสัมพันธ์ของแต่ละองค์การในความร่วมมือ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง มีดังนี้

- **สำนักงาน ป.ป.ส.** มีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณและเป็นองค์การที่ปรึกษา/องค์การพี่เลี้ยงให้กับคณะทำงานเยาวชนในความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ซึ่งการดำเนินงานต่างๆ ส่วนใหญ่เริ่มต้นความคิดจากคณะทำงานเยาวชน ส่วนสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงจะคอยร่วมพิจารณาเพื่อให้การดำเนินงานในแต่ละเรื่องมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยนางสาวชนวิศ ชุ่มวัฒนะ (สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) ผู้ริเริ่มและผลักดันการก่อตั้ง ศอ.ปส.ย. ได้กล่าวว่า

กิจกรรมต่างๆ ส่วนมากให้เด็กเสนอขึ้นมา ว่าอยากทำโน่น อยากทำนี่ . . . เริ่มต้นจากเด็ก แต่เราก็พยายามต่อให้ไปในแนวทางที่เราคิดว่าน่าจะดีกว่า อย่างเรื่องเว็บไซต์ เด็กอยากจะมี ก็โอเคเข้าใจ แต่เด็กจะคิดว่าเว็บไซต์มีกระตู้ มีคุยกัน ก็บอกว่าอย่างนั้นเป็นแชตรูม (Chat room) เป็นเว็บไซต์ต้องมีข้อมูลใส่ ข้อมูลที่มีคนกรอกลง แล้วก็มีทะเบียน (องค์การภาคเยาวชน) . . . เราก็ต่อภาพให้เต็ม

ด้านนางสาวสุภาภรณ์ ชวณกุล (สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553) เจ้าหน้าที่ของสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่รับผิดชอบดูแลงาน ศอ.ปส.ย. ก็ได้กล่าวถึงบทบาทในความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางว่า

เป็นพี่เลี้ยงของน้อง คอยดูแลเกี่ยวกับพวกหลักฐาน แนวทางการทำงาน คอยกลั่นกรองดูรายละเอียด . . . เวลานั้นจะทำอะไรก็จะเข้ามาคุยกับพี่ก่อน พี่ก็จะคอยดูให้ก่อนว่าเป็นยังไง ในฐานะเป็นพี่เลี้ยง พี่ก็คอยดูกลั่นกรองให้เบื้องต้น อันไหนไม่ดีก็บอกอันนี้ไม่ดี ถ้ามันดีก็นำเสนอผู้ใหญ่หรือบางทีกลั่นกรองเสร็จ ก็ให้เด็กถือมาหาผู้ใหญ่เราเอง

- **สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.)** มีบทบาทเป็นองค์การที่ปรึกษาและองค์การพี่เลี้ยงในด้านการบริหารการเงินให้กับคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง โดยงบประมาณเงินอุดหนุน

โครงการ ศอ.ปส.ย. ที่ได้รับจะผ่านไปที่ สปส.อป. เพื่อทำหน้าที่ช่วยดูแลและตรวจสอบการบริหารการเงินให้กับคณะทำงานเยาวชน ซึ่งนายทำนุ สิริสิงห์ (สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553) ที่ปรึกษา สปส.อป. และผู้จัดการร่วม ศอ.ปส.ย. ได้กล่าวถึงบทบาทของ สปส.อป. ใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางไว้ดังนี้

ทำในเรื่องบริหารการเงินให้ ทำหน้าที่เหมือนฝ่ายการเงินของโครงการ . . . เด็กก็จะเขียนโครงการขึ้นไปขอเงินอุดหนุนจากสำนักงาน ป.ป.ส. ทางสำนักงาน ป.ป.ส. ก็ตัดโอนเงินมาให้ทาง ASPAC (สปส.อป.) เวลาเด็กจะทำกิจกรรม เด็กก็จะทำบันทึกขออนุมัติมายังผู้จัดการโครงการ พี่เป็นผู้จัดการร่วมก็จะอนุมัติ ดูว่าเป็นไปตามโครงการที่เด็กเขียนกำหนดมาอนุมัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็มาขอเบิกเงิน ให้ยืมเงินไปดำเนินการ พอดำเนินการเสร็จแล้ว ก็ต้องส่งใบสำคัญพร้อมสรุปรายงานมาให้ทราบ เราก็จะตรวจสอบความถูกต้อง . . . (สปส.อป.) ต้องทำรายงานส่งในฐานะหน่วยงานที่ได้รับเงินมาจาก ป.ป.ส.

- คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง มีบทบาทเป็นผู้ดำเนินการหลักในภารกิจของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง นั่นคือ ภารกิจในการอำนวยความสะดวก ประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเพื่อให้เกิดความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ ทั้งในระดับชาติและระดับภาค (ส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยความสะดวก, ศอ.ปส.ย., 15-17 สิงหาคม 2551, น.4) โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (เลิศชัย นิธิรัตน์, ม.ป.ป., น.9)

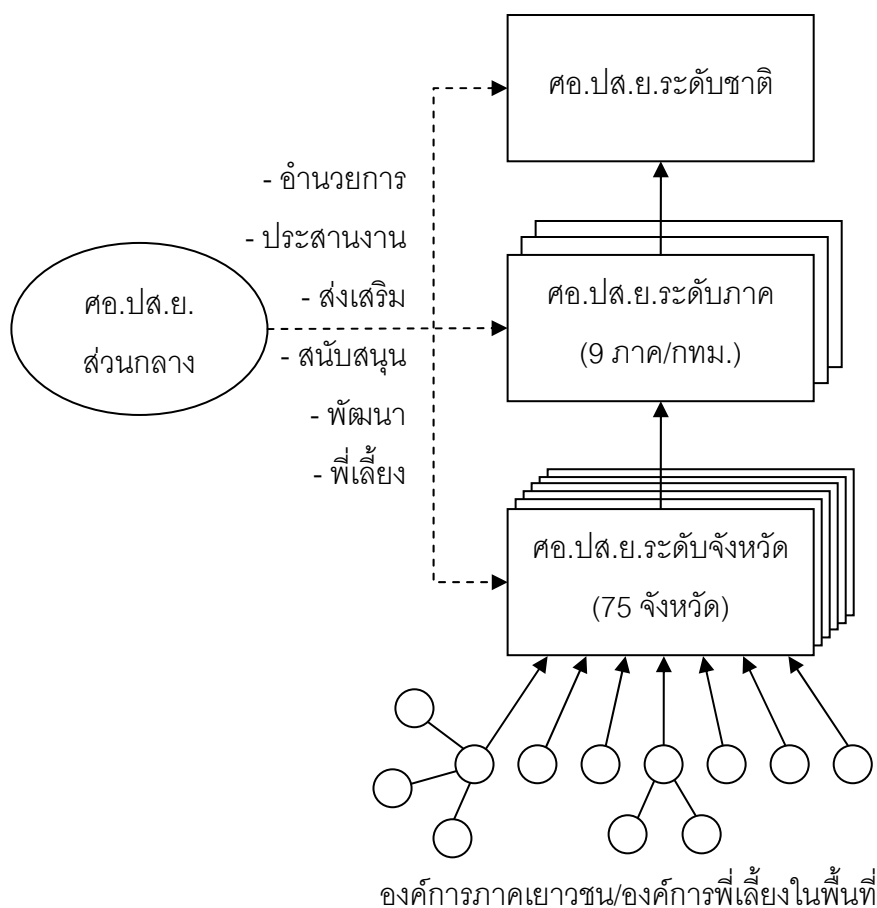
1. ดำเนินงานในฐานะหน่วยงานปฏิบัติของคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย. ระดับชาติ
2. ประสานนโยบาย แผนงานและการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนกับ ศอ.ปส.ย. ระดับพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
3. อำนวยความสะดวก ประสานงาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การใช้งบประมาณ ตลอดจนศึกษาถึงผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ
4. อำนวยความสะดวก ประสานงาน บูรณาการ และรวบรวมแผนงาน/โครงการงบประมาณของ ศอ.ปส.ย. ทุกระดับ

5. ดำเนินการรวบรวมและประมวลผลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติด และปัญหาอื่นๆ ในกลุ่มเยาวชนในภาพรวม เพื่อเสนอเป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านการป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน

6. เชิญหน่วยงาน บุคคลและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมตาม สถานการณ์

1.2.4 บทบาท ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จากความร่วมมือของ 3 องค์กร ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ส. สปส.อป. และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จนเกิดเป็น ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางขึ้นดังกล่าวรายละเอียดแล้ว ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางที่เกิดขึ้นมีบทบาทหลักในการ อำนวยความสะดวก ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและเป็นพี่เลี้ยงให้กับ ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ ทั้ง ศอ.ปส.ย.ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับชาติ เพื่อให้ ศอ.ปส.ย. ระดับต่างๆ เหล่านี้สามารถ เป็นกลไกในการประสานการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดขององค์กรภาคเยาวชนในระดับ ต่างๆ ได้ โดยบทบาท ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางแสดงตามภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3
บทบาท ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง

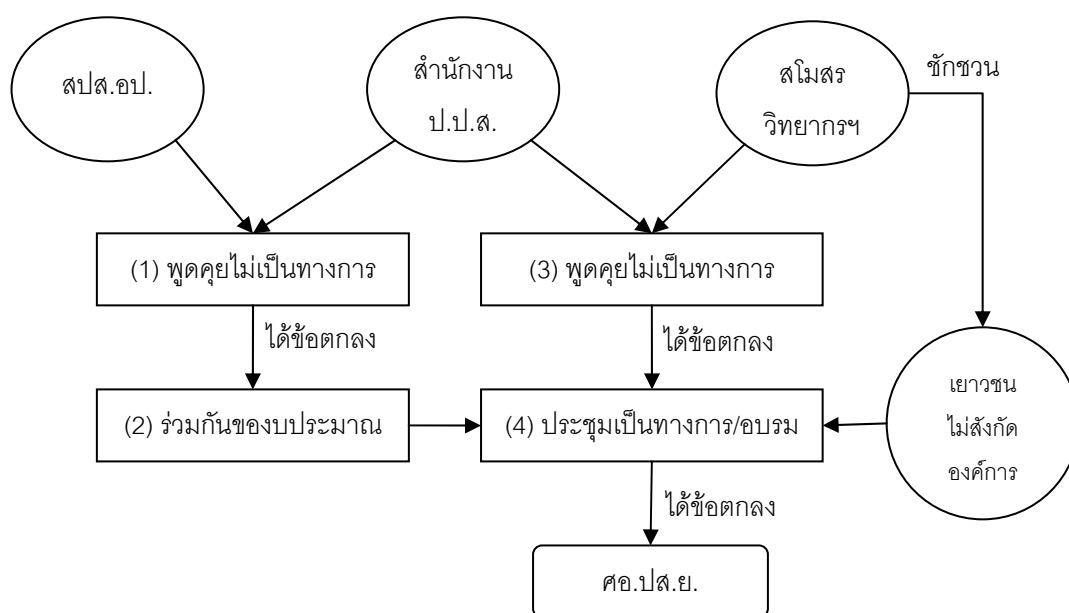
ที่มา : ดัดแปลงจากส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ, ศอ.ปส.ย., 15-17 สิงหาคม 2551, น.3

กล่าวโดยสรุป การริเริ่ม/กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. มีปัจจัยที่มาจากปัจจัยผลักดันต่างๆ ทั้งรูปแบบของปัญหา แนวคิดในการป้องกันยาเสพติด นโยบายและงบประมาณ รวมถึงปัจจัยโดยตรงที่ทำให้เกิดความร่วมมือขึ้น ได้แก่ สัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นแต่เดิมระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กับองค์การภาคเยาวชน และสัมพันธภาพระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กับ สปส.อป.

ซึ่งกระบวนการริเริ่ม/กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. อย่างเป็นทางการ เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2550 โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ได้พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับ สปส.อป. เพื่อให้ สปส.อป. มารับบทบาทในการบริหารจัดการทางการเงินให้กับ ศอ.ปส.ย. โดย สปส.อป. ได้ตกลงยอมรับที่จะดำเนินการ จึงได้ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. เสนอขอรับงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อดำเนินโครงการ

ศอ.ปส.ย. โดยได้รับอนุมัติงบประมาณเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2550 จากนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับแกนนำเยาวชนจากองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะแกนนำจากสโมสรวิทยากรเยาวชนที่ได้ตกลงยอมรับที่จะร่วมผลักดันให้เกิด ศอ.ปส.ย. ขึ้น รวมถึงสโมสรวิทยากรได้ชักชวนแกนนำเยาวชนอีกส่วนหนึ่งที่ไม่ได้สังกัดองค์กรภาคเยาวชนให้มาเข้าร่วมใน ศอ.ปส.ย. ด้วย เมื่อได้ระบุและรวบรวมองค์การที่เกี่ยวข้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้จัดประชุมเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันที่จะจัดตั้ง ศอ.ปส.ย. ขึ้น รวมถึงได้จัดฝึกอบรมคณะทำงานเยาวชนฯ ระหว่างวันที่ 25-27 มกราคม พ.ศ. 2551 ดังนั้น ศอ.ปส.ย. จึงเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยใช้ระยะเวลาทั้งหมดในการริเริ่ม/กระตุ้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือประมาณครึ่งปี ดังแสดงตามภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4
การกระตุ้น/ริเริ่มเพื่อสร้างความร่วมมือ ศอ.ปส.ย.

2. การวางกรอบความร่วมมือ (Framing)

หลังจากริเริ่มและกระตุ้น (Activation) เพื่อให้เกิดความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. แล้ว ลำดับต่อมาจึงเป็นการวางกรอบความร่วมมือ (Framing) เพื่อกำหนดแนวทางต่างๆ ในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) และองค์กรภาคเยาวชนต่างๆ ที่รวมตัวขึ้นเป็น ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง โดยเป็นการศึกษาถึงแนวทางการวางกรอบความร่วมมือในประเด็น

ต่างๆ การเจรจาและการตกลงยอมรับเพื่อให้เกิดกรอบความร่วมมือร่วมกันของทุกฝ่าย รวมทั้งศึกษาถึงประเด็นเนื้อหาของกรอบความร่วมมือในประเด็นต่างๆ ซึ่งผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย จากการศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของ ศอ.ปส.ย. เป็นกรอบความร่วมมือประเด็นแรกที่สำนักงาน ป.ป.ส. และองค์การภาคเยาวชนได้แสวงหาความเห็นพ้องต้องกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยเป็นการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการที่ประเทศจีน ดังได้กล่าวในรายละเอียดแล้ว

ซึ่งในคู่มือคณะทำงานศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชนได้ระบุถึงแนวคิดหรือที่มาของ ศอ.ปส.ย. ซึ่งสะท้อนถึงจุดมุ่งหมายของ ศอ.ปส.ย. ในการป้องกันปัญหายาเสพติด ดังนี้

ปัจจุบันมีเยาวชนที่รวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการป้องกัน แก้ไขและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดและปัญหาสังคมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนหลายกลุ่ม และกระจายกันอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ รัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ได้มีนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการสำรวจ ติดตามและเสนอแนะแนวทาง ตลอดจนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้กิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถตอบสนองความต้องการและสามารถเข้าถึงกลุ่มเยาวชนได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากกลุ่มเยาวชนต่างๆ มีแนวคิดและวิธีการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปบ้าง จึงจำเป็นต้องมีเวทีเพื่อให้กลุ่มเยาวชนต่างๆ ได้พบปะเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและระดมความคิด รวมทั้งเป็นองค์กรกลางเพื่อทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกลุ่มเยาวชนด้วยกันหรือระหว่างกลุ่มเยาวชนกับองค์กรพี่เลี้ยง องค์กรภาคีทั้งในภาครัฐและเอกชนเพื่อประมวลและกลั่นกรองข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเยาวชน มีการบูรณาการในการดำเนินงานเพื่อลดความหลากหลายแตกแยก อีกทั้งยังมุ่งหวังให้ข้อเสนอและการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนมีผลในวงกว้างของสังคม (เลิศชัย นิลรัตน์, ม.ป.ป., น.5)

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของ ศอ.ปส.ย. ในการประชุมร่วมกันอย่างเป็นทางการครั้งแรกระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และองค์การภาคเยาวชนต่างๆ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ดังนี้

ศอ.ปส.ย. มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหน่วยงานกลางในการประสานการทำงานระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ เป็นกลไกในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานด้านการป้องกัน แก้ไขและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดของเครือข่ายเยาวชน รวมไปถึงการทำหน้าที่สะท้อนปัญหาและเสนอความคิดเห็นของเยาวชน การระดมทรัพยากร การเชื่อมประสานทุกภาคส่วนของสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบ/วิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ อ่างใน เลิศชัย นิลรัตน์, 15 ธันวาคม 2550, น.5)

คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง นำโดยนายเลิศชัย นิลรัตน์ภายใต้การแนะนำและกำกับของสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งนำโดยนางสาวชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ยังได้ร่างวิสัยทัศน์ของ ศอ.ปส.ย. ขึ้น ดังนี้ (เลิศชัย นิลรัตน์, 11 มกราคม 2551, น.3)

ศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชนสามารถเป็นกลไกในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงองค์กรเยาวชนในพื้นที่ต่างๆ ให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดอย่างเป็นเอกภาพและบูรณาการ (เลิศชัย นิลรัตน์, 11 มกราคม 2551, น.3)

นอกจากวิสัยทัศน์ดังกล่าวแล้วคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ยังได้ร่างเป้าหมายของ ศอ.ปส.ย. โดยสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำในการร่าง ดังนี้

เสริมสร้าง พัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดให้สามารถดำเนินงานด้านการป้องกัน แก้ไขและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

และปัญหาต่างๆ ในกลุ่มเยาวชน ด้วยการสำรวจและรายงานสถานการณ์
ปัญหาเสพติดและปัญหาต่างๆ ของเยาวชนในพื้นที่ การรายงานพื้นที่เสี่ยง/
แหล่งมั่วสุม รวมไปถึงการสำรวจและระบุข้อมูลเกี่ยวกับเยาวชนกลุ่มเสี่ยงใน
พื้นที่ พร้อมทั้ง**แสวงหามาตรการในการป้องกันและแก้ไข** (เลิศชัย นิรัตน์,
11 มกราคม 2551, น.3)

จากวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และเป้าหมายของ ศอ.ปส.ย. ดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ส.
ได้นำเสนอให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ ในการประชุม ศอ.ปส.ย. อย่างเป็นทางการครั้งแรกในวันที่
2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 อันมีผู้เข้าร่วมประชุมจากสำนักงาน ป.ป.ส. สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชน
เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) และองค์การ
ภาคเยาวชนต่างๆ รวมถึง ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ซึ่งทุกฝ่ายต่างก็ตกลงยอมรับร่วมกัน (เลิศชัย
นิรัตน์ วิชาดา โจนปริญญาวุฒิ และศศิธร สุวรรณศิลา, 2551, น.5-8)

กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และเป้าหมายของ ศอ.ปส.ย. ในภาพรวมนี้
โดยหลักคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเป็นผู้เขียนขึ้น ซึ่งทาง สำนักงาน ป.ป.ส.
มีบทบาทให้คำแนะนำและให้แนวทางในการเขียน และนำเสนออย่างเป็นทางการเพื่อให้ทุกฝ่าย
ยอมรับ ดังนั้น องค์การต่างๆ ในความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. จึงมีวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และ
เป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกันอย่างชัดเจน

2.2 ภารกิจหลัก เมื่อวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และเป้าหมายในการสร้างความร่วมมือ
ของ ศอ.ปส.ย. มีความชัดเจนแล้ว ลำดับต่อไปเป็นการกำหนดภารกิจหลักของ ศอ.ปส.ย. โดยใน
การประชุมที่เกี่ยวข้องในแต่ละครั้ง ทั้งการประชุมคณะผู้เริ่มการจัดตั้ง ศอ.ปส.ย. เมื่อวันที่ 15
ธันวาคม พ.ศ. 2550 การประชุม ศอ.ปส.ย. ครั้งแรกในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 และการ
ประชุมบูรณาการแผนปฏิบัติการ ศอ.ปส.ย. ในวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2551 สำนักงาน ป.ป.ส. ได้
ชี้แจงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายทราบถึงภารกิจหลักของ ศอ.ปส.ย. ซึ่งมี 2 ประการดังต่อไปนี้
(ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ อ้างใน เลิศชัย นิรัตน์, 15 ธันวาคม 2550, น.2; เลิศชัย นิรัตน์ วิชาดา
โจนปริญญาวุฒิ และศศิธร สุวรรณศิลา, 2 กุมภาพันธ์ 2551, น.7; สุภาภรณ์ ช้วนบุญกุล,
9 เมษายน 2551, น.23)

1. การเฝ้าระวัง รวบรวมข้อมูลสถานที่ พฤติกรรม และเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อ
ปัญหาเสพติดสนับสนุนการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ

2. การจัดกิจกรรมรณรงค์และกิจกรรมอื่นๆ ด้านการป้องกันยาเสพติดเพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่หรือกิจกรรมเชิงบวกสำหรับเยาวชน โดยเฉพาะกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด

ทั้งนี้ทางสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ได้เน้นย้ำและให้ความสำคัญถึงการเฝ้าระวังโดยการสำรวจข้อมูลพื้นที่เสี่ยงและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงเป็นอย่างมาก เนื่องจากภารกิจด้านการเฝ้าระวังของ ศอ.ปส.ย. ทำให้ความร่วมมือที่เกิดขึ้น แตกต่างกับความร่วมมืออื่นๆ ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้เน้นย้ำว่าการหาข้อมูลในการเฝ้าระวัง ต้องเป็นวิธีแบบธรรมชาติของเยาวชน เช่น การพูดคุย การเล่าหรือซักถามกับเพื่อน เยาวชนที่ได้ไปพบเห็นพื้นที่เสี่ยงหรือกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ และที่สำคัญต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเยาวชนเองในการหาข้อมูล (สุภาพรณ ชาญบุญกุล, 9 เมษายน 2551, น.3)

ด้านคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางเองในช่วง 2 ปีแรก ต่างก็เห็นพ้องและยอมรับในการกำหนดภารกิจหลักดังกล่าว โดยเฉพาะภารกิจในด้านเฝ้าระวัง ซึ่งได้ยอมรับว่าเป็นภารกิจที่เป็นเอกลักษณ์ของ ศอ.ปส.ย. (ปิยนุช ริดแดง, 24 มีนาคม 2552, น.2) และคณะทำงานเยาวชนฯ ก็ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดภาคเยาวชนในหลายกิจกรรม ที่สำคัญมีดังนี้ (ศอ.ปส.ย., ม.ป.ป., น.3; ศอ.ปส.ย., กลุ่มงานพัฒนากลไกเฝ้าระวังภาคเยาวชน, 2552)

1. จัดทำเครื่องมือและคู่มือการดำเนินงานเฝ้าระวังภาคเยาวชน
2. จัดเก็บข้อมูลเฝ้าระวังนำร่องจำนวน 5 พื้นที่ ในปี พ.ศ. 2551 โดยแบ่งเป็นข้อมูล 5 ประเด็น คือ ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงของหอพักและที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ แหล่งมั่วสุม ร้านค้าแผงและสถานที่รกร้าง ร้านเกม/อินเทอร์เน็ต สถานบันเทิง สถานบริการ และข้อมูลกลุ่มแก๊ง
3. จัดโครงการฝึกอบรมคณะทำงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน ระหว่างวันที่ 6-8 พฤศจิกายน 2552 ณ โรงแรมเดอะไดนาสตี กรุงเทพมหานคร

อย่างไรก็ตาม พบว่า ในปี พ.ศ. 2553 แกนนำซึ่งเป็นตัวแทนจากคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ได้แก่ นางสาวปิยนุช ริดแดง เลขานุการคณะทำงานเยาวชนฯ ได้เข้ามาพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการในห้องทำงานส่วนตัว ทั้งนางสาวชนวิศ ชุ่มวัฒนะ ซึ่งปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ แต่ก็ยังคงเป็นผู้จัดการร่วม ศอ.ปส.ย. โดยมีบทบาทเป็นที่ปรึกษาให้กับคณะทำงานเยาวชน และ ม.ล.พรวิศิษฐ์ วรวรรณ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดคนปัจจุบัน โดยได้ปฏิเสธการดำเนินภารกิจเฝ้าระวังหรือสำรวจข้อมูลพื้นที่เสี่ยง เนื่องจากเป็นภารกิจที่ไม่เหมาะสมกับธรรมชาติขององค์การภาคเยาวชน ซึ่งต้องการดำเนินกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์หรือกิจกรรมเชิงบวกมากกว่า โดยทางสำนักงาน ป.ป.ส.

ก็ไม่ได้ขัดข้องในความต้องการดังกล่าวของเยาวชน จึงได้เห็นชอบในหลักการร่วมกันที่จะลดความสำคัญของภารกิจเฝ้าระวังลง โดยคงเหลือแต่ภารกิจการรณรงค์หรือการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ยังเป็นภารกิจหลักอยู่เพียงภารกิจเดียว (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552; พรวิศิษฐ์ วรวรรณ, ม.ล., สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2553)

2.3 ยุทธศาสตร์ ทั้งสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน คอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้มียุทธศาสตร์ที่ตกลงยอมรับร่วมกันสำหรับการผลักดันในการสร้างความร่วมมือ คอ.ปส.ย. โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2553 ดังนี้ (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552)

- ปี 2551 สร้างความเข้มแข็งให้กับคณะทำงาน คอ.ปส.ย.ส่วนกลาง

- ปี 2552 ขยายการจัดตั้ง คอ.ปส.ย. ระดับภาค ให้ครบในพื้นที่ 9 ภาคของสำนักงาน ปปส.ภาค และพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมเป็น 10 พื้นที่

- ปี 2553 ขยายการจัดตั้ง คอ.ปส.ย. ระดับจังหวัดในทุกจังหวัด

โดยการดำเนินการของสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน คอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ตามยุทธศาสตร์ 3 ปีข้างต้นพบว่าสามารถดำเนินการได้ตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว ดังนี้

1. ในปีแรกสามารถรวบรวมและตั้งคณะทำงานเยาวชนของ คอ.ปส.ย.ส่วนกลางขึ้นได้ โดยจัดฝึกอบรมให้กับคณะทำงาน คอ.ปส.ย.ส่วนกลางระหว่างวันที่ 25-27 มกราคม พ.ศ. 2551 ณ ธาริตาแกรนด์วิว รีสอร์ท จังหวัดนครนายก เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย บทบาทภารกิจของ คอ.ปส.ย.ส่วนกลาง และได้เสริมความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงาน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์และแผนงาน หลักการ แนวทางและขั้นตอนการใช้งบประมาณเงินอุดหนุน รวมทั้งได้จัดวางตำแหน่งภายในคณะทำงาน คอ.ปส.ย.ส่วนกลาง (สรุปอบรมคณะทำงาน คอ.ปส.ย.ส่วนกลาง, 25-27 มกราคม 2551) นอกจากนี้ยังได้อบรมคณะทำงาน คอ.ปส.ย.ส่วนกลางเพิ่มเติมในครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 20-22 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมอิงธารรีสอร์ท จังหวัดนครนายกด้วย (ปิยนุช ริดแดง, 22 เมษายน 2552, น.3)

2. ในปีที่สองสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน คอ.ปส.ย.ส่วนกลาง สามารถประสาน ผลักดันและลงไปร่วมประชุมในพื้นที่ให้องค์กรภาคเยาวชนต่างๆ ในพื้นที่ ได้ร่วมกับสำนักงาน ปปส.ภาค ทั้ง 9 ภาคและสำนักงาน ปปส.กทม. ร่วมกันจัดตั้ง คอ.ปส.ย.ระดับภาค ซึ่งสามารถจัดตั้งได้เป็นผลสำเร็จในทุกพื้นที่ จึงได้จัดการประชุม คอ.ปส.ย.ระดับชาติ ครั้งที่ 1/2552 ขึ้น ระหว่างวันที่ 11-12 มิถุนายน

พ.ศ. 2552 โดยผู้เข้าร่วมในการประชุมประกอบด้วยผู้แทนจาก ศอ.ปส.ย.ระดับภาคทุกพื้นที่ คณะทำงานเยาวชนใน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง รวมถึงเจ้าหน้าที่จากสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. ที่มีบทบาทเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงในการสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย.ระดับภาค และในการประชุม ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ ในครั้งแรกนี้ได้ร่วมกันคัดเลือกคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติด้วย โดยนายเกรียงไกร สัจจะหยุดย ห้วนหน้า ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้รับเลือกโดยเสียงเอกฉันท์ให้เป็นประธาน คณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ และนายเลิศชัย นิลรัตน์ หัวหน้าส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ ได้เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติโดยตำแหน่ง รวมทั้งคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางอีก 3 คน ได้เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการโดยตำแหน่ง (เลิศชัย นิลรัตน์, วรศิษฐ์ ดีปัญญา, ปิยนุช ริดแดงและกันตณพ สกุลภักดี, 11-12 มิถุนายน 2552) นอกจากนี้ การประชุมคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ ครั้งที่ 2/2552 ก็ได้จัดขึ้นอีกครั้งระหว่างวันที่ 23-25 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมรัชดาซิตี้ กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมกันบูรณาการแผนในการทำงานในปีงบประมาณ 2553 ระหว่าง ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางและ ศอ.ปส.ย.ในภาคต่างๆ (เลิศชัย นิลรัตน์, พรอนันต์ธวัชณ์ ภาชะรัตน์, ปิยนุช ริดแดงและกันตณพ สกุลภักดี, 23-25 ตุลาคม 2552)

3. ในปีที่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการในปีงบประมาณ 2553 โดยในพื้นที่ของสำนักงาน ปปส.ภาค 1 และภาค 3 ได้จัดตั้ง ศอ.ปส.ย.ในระดับจังหวัดครบทุกจังหวัดแล้ว รวมเป็นจำนวน 17 จังหวัด (เลิศชัย นิลรัตน์, พรอนันต์ธวัชณ์ ภาชะรัตน์, ปิยนุช ริดแดงและกันตณพ สกุลภักดี, 23-25 ตุลาคม 2552) และจากการรายงานในการประชุมคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ ครั้งที่ 1/2552 ระหว่างวันที่ 11-12 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมรัชดาซิตี้ กรุงเทพมหานคร พบว่า ศอ.ปส.ย. มีองค์การเยาวชนหรือองค์การพี่เลี้ยงเยาวชนที่มาเข้าร่วมเครือข่าย ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 454 องค์การ โดยมีจำนวนแกนนำ จำนวน 16,733 คน (เลิศชัย นิลรัตน์, วรศิษฐ์ ดีปัญญา, ปิยนุช ริดแดง และกันตณพ สกุลภักดี, 11-12 มิถุนายน 2552, น.15)

2.4 กรอบกิจกรรม ในการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง พบว่า องค์การที่เกี่ยวข้องได้กำหนดกรอบกิจกรรมสำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี โดยในปีงบประมาณ 2552 เป็นต้นมา องค์การภาคเยาวชนได้มีบทบาทหลักในการกำหนดกรอบกิจกรรมเพื่อใช้ในการดำเนินงานและจัดทำแผน ดังนั้น จึงทำให้องค์การภาคเยาวชนได้มีโอกาสหรือมีพื้นที่นำเสนอความคิดและความต้องการเพื่อกำหนดเป็นทิศทางการดำเนินงานได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้

ในปีงบประมาณ 2551 ซึ่งเป็นปีแรกของ ศอ.ปส.ย. องค์การภาคีรัฐได้เป็นผู้กำหนดกรอบกิจกรรม โดยองค์การภาคีเยาวชนยังไม่มีส่วนร่วมมากนัก ซึ่งรายละเอียดทั้งหมดมีดังนี้

- ปีงบประมาณ 2551 : องค์การภาคีรัฐมีบทบาทหลัก กรอบกิจกรรมและแผนปฏิบัติการในปีงบประมาณ 2551 ได้ถูกกำหนดตั้งแต่ก่อนการจัดตั้ง ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง โดยองค์การภาคีเยาวชนยังไม่มีส่วนร่วม เพื่อของบประมาณเงินอุดหนุนประจำปี 2550 ในวันที่ 21 กันยายน 2550 ซึ่งได้รับงบประมาณมาทั้งสิ้น 2,854,960 บาท (กฤษฎา อุดมจินดา, 2550, น.5-6) ทั้งนี้ ได้กั้นงบประมาณเหลือปีเพื่อใช้ดำเนินการในปีงบประมาณ 2551

โดยกรอบกิจกรรมในปีงบประมาณ 2551 มี 4 กรอบกิจกรรม ซึ่งปรากฏตามหนังสือของสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ ยธ 1120(สพ.ปส.)/266 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 เรื่อง ความก้าวหน้าในการจัดตั้งศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) โดยได้ระบุว่ากรอบกิจกรรมสำหรับการจัดทำแผนงานตามความจำเป็นและความพร้อมของแต่ละองค์การ ในปีงบประมาณ 2551 คือ

1. การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร
2. การขยายเครือข่ายสมาชิกให้ครอบคลุมพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมาย
3. การรวบรวมข้อมูลเพื่อสนับสนุนงานจัดระเบียบสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน
4. การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพื้นที่บวกสำหรับเด็กและเยาวชนรวมทั้งการจัดกิจกรรมรณรงค์ เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดประจำปี 2551

- ปีงบประมาณ 2552-2553 : องค์การภาคีเยาวชนมีบทบาทหลัก ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 เป็นต้นมา องค์การภาคีเยาวชนได้เป็นผู้ตั้งต้นกำหนดกรอบกิจกรรมสำหรับจัดทำแผนของ ศอ.ปส.ย. อย่างเต็มตัว โดยในปีงบประมาณ 2552 ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางได้ยกฐานะยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมในการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย. ประจำปี 2551 ระหว่างวันที่ 15-17 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ณ สวนไทรโยค รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี โดยคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. มีบทบาทหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรม ส่วนสำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทแนะนำแนวทางและให้คำปรึกษา ซึ่งได้กรอบกิจกรรม ดังนี้ (ส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ, ศอ.ปส.ย., 15-17 สิงหาคม 2551)

1. การพัฒนาฐานข้อมูลองค์การเยาวชน
2. การพัฒนากลไกการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย.
3. การพัฒนากลไกเฝ้าระวังภาคเยาวชน

4. การส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ระดับพื้นที่

5. การบริหารจัดการ

ต่อมา คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้นำเสนอยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมปี 2552 ในการประชุม ศอ.ปส.ย.ในระดับชาติและระดับภาค ซึ่งที่ประชุมก็เห็นชอบเพื่อใช้สำหรับเป็นกรอบในการจัดทำแผนการดำเนินงานขององค์การภาคเยาวชนในแต่ละพื้นที่ต่อไป

ส่วนปีงบประมาณ 2553 ได้กำหนดกรอบกิจกรรมในการประชุมคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ ครั้งที่ 2/2552 ระหว่างวันที่ 23-25 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมรัชดาซิตี้ กรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดขึ้นโดยคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง โดยที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณากรอบกิจกรรมปีงบประมาณ 2553 ตามที่คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้ยกร่างกรอบกิจกรรมมาให้ที่ประชุม ศอ.ปส.ย.ระดับชาติพิจารณา ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมกันอภิปรายเล็กน้อยและพิจารณาเห็นชอบตามกรอบกิจกรรมที่ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเสนอมา โดยเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน ป.ป.ส. มิได้แทรกแซงกระบวนการแต่อย่างใด มีเพียงให้แนวทางนำความคิดในช่วงพิธีเปิดการประชุม จึงได้กรอบกิจกรรม 5 กรอบ สำหรับใช้ในปีงบประมาณ 2553 ดังนี้

1. การเสริมสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเยาวชน
2. การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด
3. การเสริมสร้างปัจจัยบวก/พื้นที่สร้างสรรค์
4. การรณรงค์/ประชาสัมพันธ์
5. การบริหารจัดการ

แผนงานของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ปีงบประมาณ 2551 และ 2552 ที่จัดทำตามกรอบกิจกรรมข้างต้น ได้แสดงตามภาคผนวก ค และภาคผนวก ง ตามลำดับ

2.5 กฎเกณฑ์ วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ การวางกรอบความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การสร้างกฎเกณฑ์ วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของความร่วมมือ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

2.5.1 กฎเกณฑ์ การปฏิบัติงานในองค์การราชการจะอ้างอิงกับกฎระเบียบเป็นหลัก อย่างไรก็ตามไม่สามารถยึดเยียดกฎระเบียบเหล่านี้ในการดำเนินงานกับองค์การภาคเยาวชนได้ จำเป็นต้องมีเทคนิคในการสร้างกฎ กติกาในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์การภาคราชการและองค์การภาคเยาวชน โดยต้องไม่ให้เยาวชนรู้สึกว่าการมีกฎ

กติกามาสั่งหรือบังคับในการดำเนินงาน ด้วยการหาข้อตกลงที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันเพื่อเป็นกฎเกณฑ์ในการทำงาน (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนธรรม, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552)

โดยกฎเกณฑ์การทำงานของ ศอ.ปส.ย. ที่ตั้งร่วมกันที่สำคัญ อาทิ ข้อตกลงในการนัดหมายวันประชุม ซึ่งได้กำหนดการประชุมให้ประชุมในวันหยุดราชการ เนื่องจากการนัดหมายประชุมในวันธรรมดาสามารถทำได้ลำบาก เพราะคณะทำงานเยาวชนติดภารกิจในการศึกษา แม้ว่าการประชุมในวันหยุดราชการก็อาจยังไม่สะดวกอย่างเต็มที่นัก เนื่องจากคณะทำงานเยาวชนบางคนมีภารกิจในการเรียนพิเศษ (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนธรรม, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552)

นอกจากนี้กฎเกณฑ์การดำเนินงานร่วมกันที่สำคัญระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง คือ การยึดระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยการจัดสรรและใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นหลักในการบริหาร ซึ่งสมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) เป็นผู้กำกับดูแลการบริหารและการใช้จ่ายทางการเงินของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบเงินอุดหนุนที่ทางสำนักงาน ป.ป.ส. ได้เป็นผู้ออกระเบียบ ที่สำคัญคือการใช้จ่ายตามวงเงินที่ได้กำหนดไว้และการเก็บรวบรวมหลักฐานการใช้จ่ายต่างๆ สำหรับการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณต่อไป และทาง สปส.อป.จะเป็นผู้สรุปผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณให้แก่สำนักงาน ป.ป.ส. (ทำนุ สิริสิงห, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553)

อย่างไรก็ตาม การยึดกฎระเบียบการใช้จ่ายเงินอุดหนุนของทางราชการก็ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานพอสมควร เนื่องจาก บางครั้งคณะทำงานเยาวชนไม่ได้ศึกษาระเบียบฯ โดยละเอียด หรือบางครั้งจำเป็นต้องใช้จ่ายในรายการต่างๆ ที่นอกเหนือจากที่ระเบียบฯ กำหนดไว้ ทำให้ในบางรายการไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามระเบียบฯ (ทำนุ สิริสิงห, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553) โดยจากการประชุมระดมสมองของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ในการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย. ประจำปี 2551 ระหว่างวันที่ 15-17 สิงหาคม 2551 ณ สวนไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ได้ระบุถึงอุปสรรคในการดำเนินงานไว้ว่า “กรอบเงินอุดหนุน ป.ป.ส. ไม่ครอบคลุมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ของเยาวชน เกณฑ์การใช้จ่ายก็อยู่ห่างไกลจากโลกปัจจุบันอยู่มาก” (ส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ, ศอ.ปส.ย., 15-17 สิงหาคม 2551, น.3) และนายเกรียงไกร สัจจะหฤทัย หัวหน้า ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางได้กล่าวถึงการใช้จ่ายเงินอุดหนุนว่า

มีกรอบบางกรอบที่ครอบคลุมเด็กจนเกินไป ทำให้รู้สึกเขารู้สึกว่าไม่ได้ทำตามใจของเขาเอง แต่ระยะหลังก็เริ่มปรับเปลี่ยนทำงานร่วมกันที่ดีขึ้น . . . การใช้เงินบางครั้งยาวจนเวลาประชุม กรอบราชการบอกให้เบิกค่าเดินทาง จริงๆ มันใช้มากกว่า ราชการบอกให้เบิกค่ารถเมล์ ค่าสองแถว แต่จริงๆ น้องนั่งรถไฟฟ้ามา มันต้องถ่วงเฉลี่ย ทำให้ไม่เกิดตามความเป็นจริง แล้วก็มีเรื่องหลายๆ อย่างในการใช้เงิน บางครั้งคนที่เขานำองค์กร ต้องเสียให้กับตัวนี้ไปเองเยอะมาก ถ้าใครไม่พร้อมมันก็ลำบากเหมือนกัน (เกรียงไกร สัจจะหฤทัย, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553)

ซึ่งในประเด็นกฎระเบียบการใช้จ่ายเงินอุดหนุนนี้ก็ได้พยายามแก้ไขปัญหายังพอสมควร ดังเช่น บางโครงการที่คณะทำงานเยาวชนเสนอในปีงบประมาณ 2552 ไม่สามารถสนับสนุนได้ตามระเบียบเงินอุดหนุน ได้แก่ โครงการพัฒนาสารสนเทศ ศอ.ปส.ย. และโครงการสนับสนุนการบริหารงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง จึงต้องแก้ไขโดยการขออนุมัติเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นกรณีพิเศษ (สุรศักดิ์ บุญคง, 26 กุมภาพันธ์ 2552, น.7) และ สปส.อป. ซึ่งมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยงในด้านการเงินให้กับคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ก็ดูแลและอธิบายกฎเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เพื่อช่วยแก้ไขให้เป็นไปตามระเบียบฯ (ทำนุ สิริสิงห, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553)

2.5.2 วัฒนธรรม ในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรในภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางมีวัฒนธรรมในการดำเนินงานที่สำคัญในช่วงแรก คือ องค์กรภาคเยาวชนหรือคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางสามารถริเริ่มที่จะดำเนินการในสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง (ปิยนุช รัตนแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) จากนั้นจึงเสนอต่อสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา เพื่อขอรับคำแนะนำในแต่ละเรื่องว่าควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือควรดำเนินการอย่างไร (สุภาภรณ์ ชวณกุล, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553) วัฒนธรรมการดำเนินงานร่วมกันจึงเป็นไปในลักษณะ “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน” แต่นายเกรียงไกร สัจจะหฤทัย (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) ได้กล่าวไว้ว่า “หากเรื่องใดไม่ตรงกับนโยบายของผู้ใหญ่ก็จะทำไม่ได้”

ปัจจุบันวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางจึงปรับเปลี่ยนไป เพื่อแก้ไขปัญหาที่เยาวชนคิดและริเริ่มที่จะดำเนินการแล้ว แต่สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่เห็นด้วย โดยปรับเปลี่ยนเป็น “เด็กและผู้ใหญ่ทำงาน

ร่วมกัน” (เกรียงไกร สัจจะหฤทัย, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) โดยร่วมกันคิดและร่วมกันทำ ตั้งแต่ต้น รวมถึงได้พูดคุยกับระหว่างองค์การภาคส่วนต่างๆ มากขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันมากขึ้น ดังเช่น โครงการบ้านดิน ซึ่งนายเกรียงไกร สัจจะหฤทัย (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) กล่าวไว้ว่า “โครงการบ้านดินที่ทำร่วมกัน . . . ที่เห็นแล้วว่างานมหกรรมที่ทำวันเดียวแล้วจบไม่มีประโยชน์อะไร แต่ทำโครงการอย่างนี้มีประโยชน์มากกว่า โดยที่จำนวนเงินเท่ากัน”

ด้านสำนักงาน ป.ป.ส. โดย ม.ล.พรวิศิษฐ์ วรวรรณ (สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2553) ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงของคณะทำงานเยาวชนในปัจจุบันก็ได้กล่าวในเรื่องโครงการบ้านดินว่า

อยากทำบ้านดิน ตอนแรกกังวลว่าบ้านดินจะโยงเข้ากับเรื่องยาเสพติดได้อย่างไร ก็ต้องคุยกัน ก็โยงได้ว่าจะชวนเด็กกลุ่มเสี่ยงให้มาทำให้เกิดจิตสาธารณะ บ้านดินที่สร้างก็จะเป็นศูนย์ให้เด็กมาเล่น เหมือนสถานที่บ้านหลังเรียนที่เด็กมาใช้ประโยชน์กิจกรรมเชิงบวกได้ . . . ก็ไปได้และเป็นกิจกรรมที่ถูกต้อง

2.5.3 อัตลักษณ์ การดำเนินงานร่วมกันของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางแต่ละฝ่ายได้พยายามกำหนดสิ่งต่างๆ เพื่อแสดงอัตลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางไว้หลายประการ ซึ่งที่สำคัญ มีดังนี้

- **ชื่อ** ในช่วงปี พ.ศ. 2550 ได้มีแนวคิดการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อตั้งขึ้นเป็นศูนย์อำนาจการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ศตส.) เช่น ศตส.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ศตส.ภาคประชาชน เป็นต้น จึงทำให้เกิดแนวคิดการรวมกลุ่มภาคส่วนเยาวชน เช่นเดียวกัน แต่การสร้างความร่วมมือกับภาคเยาวชน มิได้ให้ชื่อว่าศูนย์อำนาจการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดภาคเยาวชน (ศตส.ภาคเยาวชน) หากแต่ใช้ชื่อว่าศูนย์อำนาจการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) แทน (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) โดยตามหนังสือสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ ยธ 1120(สพ.ปส.)/266 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 ได้ระบุไว้ว่า

สพป. (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากใช้ชื่อ ศตส.ภาคเยาวชน อาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าโครงการดังกล่าวจะเป็นการสร้างกลไกของเยาวชนที่มีอำนาจคล้ายกับ ศตส.จ. (ศูนย์

อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด) หรือ ศตส.ภาคประชาชน ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้เยาวชนและหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้าเฝ้าพบปะและ หน้าที่ความรับผิดชอบผิดไปจากเจตนารมณ์ของสำนักงาน ป.ป.ส. สปป. จึงใช้ ชื่อว่าศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาค เยาวชน หรือ ศอ.ปส.ย.

- **ตราสัญลักษณ์** เมื่อได้จัดตั้ง ศอ.ปส.ย.ขึ้น จึงได้ออกแบบตราสัญลักษณ์ของ ศอ.ปส.ย. เพื่อใช้สำหรับการดำเนินงานต่างๆ เช่น เป็นหัวกระดาษของหนังสือ เป็นตราสัญลักษณ์ การจัดงานบนเวทีและเป็นตราสัญลักษณ์ที่อยู่บนเสื้อ เป็นต้น โดยตราสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย. ทาง สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ประสานให้กลุ่มสื่อสารองค์กร สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้ออกแบบให้ (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553) ซึ่งมีลักษณะ แสดงตามภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5
ตราสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย.

ที่มา : เลิศชัย นิลรัตน์, ม.ป.ป., น.ปกหน้า

อย่างไรก็ตาม ต่อมาคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางได้พยายาม ปรับปรุงเพิ่มเติมตราสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย. โดยนายเลิศชัย นิลรัตน์ หัวหน้าส่วนยุทธศาสตร์และ อำนวยการ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้ระบุในการประชุมคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ประจำเดือนเมษายน ในวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2552 ว่า

การปรับปรุงเพิ่มเติมตราสัญลักษณ์เนื่องจากเครื่องหมายดังกล่าวยังให้ความหมายไม่ครบถ้วนและได้ขอตกลงให้คณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางกลับไปดำเนินการออกแบบ . . . การปรับปรุงเพิ่มเติมตราสัญลักษณ์ในครั้งนี้เป็นสัญญาณบอกถึงการเปลี่ยนแปลงจากการทำงานแบบที่ขาดประสิทธิภาพขาดความน่าเชื่อถือ ไปสู่งานที่มีประสิทธิภาพและมีความน่าเชื่อถือ (เลิศชัย นิลรัตน์ อ้างใน ปิยนุช วิตแดง, 22 เมษายน 2552, น.6-7)

ต่อมา ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางจึงได้นำเสนอตราสัญลักษณ์ที่ปรับปรุงเพิ่มเติมแก่ที่ประชุม ศอ.ปส.ย. ระดับชาติ ในวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร โดยได้ระบุถึงสาเหตุการปรับปรุงตราสัญลักษณ์ไว้ ดังนี้

ผู้ดำเนินการประชุมได้กล่าวถึงที่มาในการเปลี่ยนสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย. ว่าจากการประชุมในหลายวาระที่ผ่านมา ศอ.ปส.ย. ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้นำเสนอเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน การประสานงาน อันเกิดจากการที่หน่วยงานภายนอกขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานขององค์กร . . . ด้วยเหตุนี้ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางจึงขอให้บริษัท โลโก้ไทยแลนด์ จำกัด ดำเนินการออกแบบสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย. (เลิศชัย นิลรัตน์, วรรดิษฐ์ ดีปัญญา, ปิยนุช วิตแดงและกันตณพ สกุลภักดี, 11-12 มิถุนายน 2552, น.13)

โดยตราสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย. ที่คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางได้พยายามปรับปรุงเพิ่มเติมใหม่มีลักษณะดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6
การปรับปรุงเพิ่มเติมตราสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย.

ที่มา : เลิศชัย นิธิรัตน์, วรศิษฐ์ ดีปัญญา, ปิยนุช ริดแดงและกันตณพ สกุลภักดี, 11-12 มิถุนายน 2552, น.13

ซึ่งความหมายของตราสัญลักษณ์ที่ปรับปรุงเพิ่มเติม มีดังนี้ (เลิศชัย นิธิรัตน์, วรศิษฐ์ ดีปัญญา, ปิยนุช ริดแดงและกันตณพ สกุลภักดี, 11-12 มิถุนายน 2552, น.13-14)

- โล่ เป็นเครื่องหมายของการป้องกันเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด
- ธงชาติไทย เป็นเครื่องหมายแสดงถึงองค์กรเยาวชนประสานงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานงานกับเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดทั่วประเทศ
- ดาว 11 ดวง เป็นเครื่องหมายแสดงถึง ศอ.ปส.ย.ภาค 1-9/กทม./ส่วนกลาง รวม 11 ศูนย์

- สีพื้นหลังสีน้ำเงิน สื่อถึงการทำงานอย่างสุจริตรอบคอบ และอีกนัยหนึ่ง คือ ความเป็นเยาวชนของพระมหากษัตริย์ที่ไม่แบ่งแยกฝ่าย มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

แต่การปรับปรุงเพิ่มเติมตราสัญลักษณ์ดังกล่าว ทางสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยงในความร่วมมือของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ไม่เห็นด้วยที่จะปรับเปลี่ยนตราสัญลักษณ์ เนื่องจากตราสัญลักษณ์ใหม่มีลักษณะเป็นรูปโล่ ซึ่งแสดงลักษณะในเชิงของอำนาจ อาจทำให้หน่วยงานภายนอกต่างๆ มีความสับสนในบทบาทหน้าที่ของ ศอ.ปส.ย. รวมถึงการนำธงชาติมาปรากฏใน

ตราสัญลักษณ์จำเป็นต้องได้รับการอนุญาตอย่างเป็นทางการก่อน ฉะนั้น ตราสัญลักษณ์ที่ปรับปรุงใหม่จึงยังไม่มีความเหมาะสม (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

ทำให้คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จึงกลับไปทบทวนและนำเสนอในที่ประชุม ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมรัชดา ซิตี้ กรุงเทพมหานคร เพื่อพิจารณาว่าควรใช้ตราสัญลักษณ์ใด โดยที่ประชุมได้มีมติให้ใช้ตราสัญลักษณ์แบบเดิม ซึ่งผู้แทน ศอ.ปส.ย.ภาค 9 ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า “ควรใช้รูปแบบเดิมเนื่องจากหากปรับเปลี่ยนใหม่อาจมีเยาวชนหรือบุคคลอื่นคิดว่าเป็นการตั้งกลุ่มใหม่ขึ้นอีก จะทำให้เกิดความสับสนต่อการทำความเข้าใจได้ และสำหรับวงแหวนที่ปรากฏบนตราสัญลักษณ์ก็เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นเครือข่ายซึ่งควรจะคงไว้” (เลิศชัย นิลรัตน์, พรอนันต์วัฒณ์ ภาชะรัตน์, ปิยนุช รัตนแดงและกันตณพ สกุลภักดิ์, 23-25 ตุลาคม 2552, 13) ดังนั้น ตราสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย.จึงยังใช้ตราสัญลักษณ์แบบเดิม

- **บัตรประจำตัว** คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางมีความต้องการบัตรประจำตัวมาโดยตลอด เพื่อให้เกิดความสะดวกและความน่าเชื่อถือในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และให้เกิดความสะดวกต่อการเข้ามาในบริเวณพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ส. โดยตั้งแต่การประชุมคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางครั้งแรก เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2551 ได้มีการพูดคุยกันถึงการมีบัตรประจำตัว ศอ.ปส.ย. ดังนี้

... เสนอให้ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จัดทำบัตรประจำตัวคณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะทำงาน ... นายเลิศชัย นิลรัตน์ ได้กล่าวตอบว่า เรื่องบัตรประจำตัวได้เคยมีการนำเสนอแล้วในการประชุมที่ผ่านมา ซึ่งก็มีความเป็นไปได้ แต่สำนักงาน ป.ป.ส. มีความเป็นห่วงว่าถ้าหากทำให้ทุกๆ คน ทุกๆ พื้นที่ สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่สามารถควบคุมได้และอาจเป็นปัญหาในอนาคต ... เนื่องจากเคยมีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเกี่ยวกับหลักฐานแสดงตนประเภทบัตรประจำตัว สำนักงาน ป.ป.ส. จึงมีความเข้มงวด (เลิศชัย นิลรัตน์, 11 มกราคม 2551, น.9)

ซึ่งในเรื่องบัตรประจำตัวนี้ทางสำนักงาน ป.ป.ส. โดยนางสาวชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ (สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553) ได้กล่าวไว้ว่า

บัตรจะใช้คำว่าอะไร เพราะว่าการที่จะออกบัตรจะมีอำนาจหน้าที่ใหม่ มีอายุหรือเปล่า และที่สำคัญที่สุดถ้าเป็นบัตรประจำตัว ศอ.ปส.ย. พี่ว่า ศอ.ปส.ย.เป็นองค์กรอะไรที่ไม่จำเป็นต้องมีบัตร ถ้าเป็นบัตรแสดงตัว ใครจะเป็นคนออกถ้าเป็นหน่วยงานของเรา (สำนักงาน ป.ป.ส.) ซึ่งมีอำนาจทางอาญา มันไม่สามารถออกได้ง่ายๆ บัตรจะมีองค์ประกอบอะไรบ้าง มีอายุไหม แล้วจะตรวจสอบได้อย่างไร ออกให้กับทุกคนหรือเฉพาะกรรมการ และที่สำคัญที่สุดถ้าบัตรนี้ออกโดย ป.ป.ส. และเกิดไปตกในที่ที่ไม่เหมาะสมเป็นเรื่องมากๆ เลยนะ เราก็เลยต้องเรื่องบัตรยากมาก แต่ว่าถ้าเป็นหนังสือรับรองว่าทำงานในโครงการนี้ อย่างนั้นยังออกได้ง่ายกว่า

ดังนั้น การต่อรองและเจรจาในเรื่องบัตรประจำตัวคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางจึงยังไม่ได้ข้อสรุปว่าจะเป็นอย่างไรร

2.6 ระบบการติดต่อสื่อสาร การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางมีการวางระบบและการติดต่อสื่อสารอยู่หลากหลายช่องทาง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งโดยมากเป็นการติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการระหว่างตัวแทนคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง กับสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และสมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) ซึ่งทั้งหมดมีรายละเอียด ดังนี้

2.6.1 การติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการ ที่สำคัญ คือ การติดต่อสื่อสารผ่านหนังสืออย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร และการสื่อสารในการประชุมร่วมกัน ดังนี้

- **การสื่อสารผ่านหนังสือ** จากการสังเกตการณ์ พบว่า การติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการระหว่างคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางกับสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และ สปส.อป. ส่วนใหญ่เป็นการติดต่อสื่อสารผ่านหนังสือที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีลักษณะคล้ายคลึงกับหนังสือภายในของทางราชการ และโดยมากเป็นการติดต่อในเรื่องการบริหารทางการเงิน ดังเช่น เรื่องการขออนุมัติโครงการและยืมเงินเพื่อใช้ในการดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ซึ่งคณะทำงานเยาวชนฯ จะออกหนังสือถึงผู้จัดการโครงการ ศอ.ปส.ย. โดยผู้มีอำนาจอนุมัติตามที่คณะทำงานเยาวชนฯ ได้มีหนังสือเสนอขอมา คือ ผู้จัดการร่วมโครงการ ศอ.ปส.ย. 2 คน ได้แก่ นายทำนุ สิริสิงห์ ที่ปรึกษา สปส.อป. และนางสาวชนวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนวยการ สำนักพัฒนาการป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ทั้งนี้ การติดต่อสื่อสารโดยหนังสือภายในความร่วมมือนี้นั้น ส่วนมากเป็นการสื่อสารทางเดียวจากคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ไปยังผู้จัดการร่วมจากทั้ง 2 องค์การ แต่การติดต่อสื่อสารกลับจากสำนักงาน ป.ป.ส. และ สปส.อป.ไปยังคณะทำงานเยาวชนฯ จะเป็นการติดต่อสื่อสารในรูปแบบอื่นมากกว่า โดยเฉพาะการพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการและการพูดคุยทางโทรศัพท์ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป นอกจากนี้ คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางยังมีรูปแบบหนังสือภายนอก ซึ่งคล้ายคลึงกับหนังสือภายนอกของทางราชการ โดยเปลี่ยนตราครุฑเป็นตราสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย. เพื่อใช้สำหรับติดต่อองค์การภายนอกความร่วมมือในเรื่องต่างๆ

ด้านนางสาวปิยนุช วิตเตง เลขานุการ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางได้บอกถึงที่มาและความจำเป็นในการติดต่อโดยหนังสือที่เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ว่า “เคยมีปัญหาไม่มีหนังสือ โทรฯคุยกัน พอเกิดมีข้อผิดพลาดแล้วก็หาคนรับผิดชอบไม่ได้ ไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร . . . มีหนังสือไปไหนก็บอกพ่อบอกแม่อาจารย์ได้” (ปิยนุช วิตเตง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) แต่ทางด้านวนิดา ภูวนา คณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้กล่าวถึงประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารโดยใช้หนังสือว่า “เรื่องภาษาในเอกสาร อย่าให้เป็นทางการมากเกินไป เด็กบางคนอ่านอาจตีความผิด เด็กบางคนตีความเพี้ยน เข้าใจผิดได้” (วนิดา ภูวนา, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

- **การประชุม** นอกจากการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นทางการโดยหนังสือที่เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ยังมีการติดต่อสื่อสารโดยการประชุมอย่างเป็นทางการอีกหนึ่งด้วย โดยส่วนมากเป็นการประชุมกันเองภายในคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ซึ่งมักจัดประชุมตามสถานที่ของโรงเรียนต่างๆ ในกรุงเทพมหานครหรือจัดประชุมที่สำนักงาน ป.ป.ส. โดยกำหนดประชุมร่วมกันเดือนละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ได้เปลี่ยนแปลงกำหนดการประชุม คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางใหม่ เป็นสองเดือนต่อครั้ง (เกรียงไกร สัจจะหฤทัย, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) และจากการสังเกตการณ์ พบว่า การประชุมร่วมกัน 3 ฝ่ายระหว่างคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และ สปส.อป. แทบจะไม่มีการประชุมร่วมกันอย่างเป็นทางการเลย โดยมีเพียงครั้งเดียวที่ผู้แทนจากสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. เข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางโดยตลอด นอกนั้นเป็นเพียงเข้าไปพูดคุย ทักทาย หรือกล่าวในที่ประชุมคณะทำงานเยาวชนฯ เพียงเล็กน้อย หรือไม่ได้เข้าร่วมประชุมเลย

2.6.2 การติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร โดยส่วนใหญ่ขององค์การที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 ฝ่ายใน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ซึ่งประกอบด้วยการพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ การสื่อสารทางโทรศัพท์และการติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- **การพบปะพูดคุย** จากการสังเกตการณ์ปฏิสัมพันธ์ในการประสานงาน โดยทั่วไประหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือ ภายในพื้นที่สำนักงาน ป.ป.ส. ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ศอ.ปส.ย. ในปลายปี พ.ศ. 2550 จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2553 พบว่า การสื่อสารระหว่าง คณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง สำนักงาน ป.ป.ส. และ สปส.อป. โดยมากเป็นการพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งจะมีตัวแทนแกนนำหลักประจำจากคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จำนวนเพียง 1-2 คน มาพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของสำนักงาน ป.ป.ส.และ สปส.อป. ในเรื่องต่างๆ ณ ห้องทำงานที่สำนักงาน ป.ป.ส. รวมถึงการสื่อสารระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และ สปส.อป. ก็เช่นเดียวกัน โดยมากเป็นการพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการเนื่องจากที่ตั้งสำนักงาน ของ สปส.อป. อยู่ในพื้นที่ของสำนักงาน ป.ป.ส. และอยู่ชั้นเดียวกับสำนักพัฒนาการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดด้วย ทำให้สามารถเดินไปพบปะพูดคุยกันได้อย่างสะดวก

- **การสื่อสารทางโทรศัพท์** นอกจากการสื่อสารโดยพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการจะเป็นช่องทางหลักในการสื่อสารระหว่างคณะทำงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง กับสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และ สปส.อป. แล้ว การติดต่อกันผ่านทางโทรศัพท์ ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสื่อสารที่สำคัญ รวมถึงการติดต่อสื่อสารระหว่างคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางด้วยกัน ส่วนใหญ่ที่สำคัญก็เป็นการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์ (ปิยนุช ริดแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับองค์การ ต่างๆ ภายนอก รวมถึงเกิดความสะดวกในการติดต่อคณะทำงานเยาวชนฯ ด้วยกัน ตลอดจนการ ติดต่อสื่อสารกับสำนักงาน ป.ป.ส. และ สปส.อป. จึงได้จัดซื้อโทรศัพท์มือถือเพื่อเป็นเครื่องมือ สื่อสารให้กับคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จำนวน 3 เครื่องด้วย โดยโครงการ ศอ.ปส.ย.เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายการโทรศัพท์ในแต่ละเดือน (สุภาภรณ์ ช้วนกุล, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553)

- **การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต** ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสื่อสารระหว่าง องค์การต่างๆ ภายใน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง และการติดต่อสื่อสารกับองค์การภายนอก ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ซึ่งการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตนี้ มี 4 รูปแบบที่สำคัญ ดังนี้

1. อีเมล (E-mail) เป็นการติดต่อสื่อสารทั้งระหว่างองค์กรต่างๆ ภายใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางและติดต่อสื่อสารกับองค์กรต่างๆ ภายนอก ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ทั้งนี้ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางได้เปิดอีเมลใช้ในนาม ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง และในนามส่วนหรือกลุ่มงานต่างๆ ใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางด้วย แต่ส่วนใหญ่ก็ยังใช้อีเมลส่วนตัวในการติดต่อมากกว่า (พัชรพร ชูสาร; วนิตา ภูวันนา, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

2. เว็บไซต์ (Website) ศอ.ปส.ย. ได้เปิดเว็บไซต์เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารอีกทางหนึ่ง รวมถึงมีการสื่อสารผ่านเว็บบอร์ดในเว็บไซต์ด้วย ทั้งนี้ เว็บไซต์ที่ใช้ในปัจจุบันเป็นเว็บไซต์ที่พัฒนาเป็นครั้งที่สอง เนื่องจากเว็บไซต์แรกออกแบบโดยเยาวชนเอง ซึ่งมีปัญหาและไม่คล่องตัวในการใช้งานและการบริหาร จึงปรับเปลี่ยนโดยจัดจ้างบริษัทมาออกแบบเว็บไซต์ให้ และคณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางเป็นผู้บริหารเว็บไซต์ (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

3. การพูดคุย (Chat) ผ่านโปรแกรมต่างๆ เช่น MSN ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ โดยเฉพาะกับคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางด้วยกัน (ปิยนุช ริดแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553)

4. เครือข่ายสังคมบนอินเทอร์เน็ต (Social Network) นอกจากอีเมล เว็บไซต์ และการพูดคุยแล้ว ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางยังเปิด hi5 สำหรับการติดต่อกับเยาวชนใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางด้วยกัน และการติดต่อกับเยาวชนของ ศอ.ปส.ย. ในระดับภาคและระดับจังหวัดต่างๆ ด้วย (พัชรพร ชูสาร; วนิตา ภูวันนา, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

3. การสร้างสภาพเงื่อนไขและเอื้ออำนวยการปฏิสัมพันธ์ (Facilitating Interaction)

เมื่อได้ริเริ่มและกระตุ้น (Activation) จนเกิดความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางขึ้น รวมถึงได้วางกรอบความร่วมมือ (Framing) ร่วมกันระหว่างสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางแล้ว ความร่วมมือจะยังคงอยู่ได้อย่างมั่นคงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ หากขาดความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อกันของแต่ละฝ่าย ลำดับสุดท้ายในการศึกษากระบวนการสร้างความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. จึงเป็นการศึกษาถึงการสร้างสภาพเงื่อนไขและเอื้ออำนวยการปฏิสัมพันธ์ (Facilitating Interaction) เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันในความร่วมมือ โดยแบ่งเป็น

3 ประเด็นในการศึกษา คือ การสร้างความไว้วางใจ การจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการบริหารจัดการความขัดแย้ง โดยทั้งหมดมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การสร้างความไว้วางใจ ดังได้กล่าวในหัวข้อการริเริ่ม/กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ (Activation) ของ ศอ.ปส.ย. ความไว้วางใจ (Trust) ระหว่างสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และแกนนำคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางแต่เดิมมีอยู่สูงและเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้เกิดการสร้างความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. ขึ้น โดยนางสาวชนพิศ ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และอำนาจการ สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งและเป็นผู้จัดการร่วมของ ศอ.ปส.ย. กล่าวว่า “ระหว่าง ป.ป.ส.กับแกนนำ ศอ.ปส.ย. เรารู้จักกันก่อนแล้ว เคยทำงานด้วยกันมา เราเชื่อใจเชื่อในฝีมือ จึงให้มาเป็นแกนในเรื่องนี้ ตัวหลักจึงให้กลุ่มวิทยากรเยาวชน (สโมสรวิทยาการเยาวชน) เป็นแกน” (ชนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) ด้านแกนนำเยาวชน โดยนางสาวปิยนุช ริดแดง อดีตนายกสโมสรวิทยาการเยาวชนและปัจจุบันเป็นเลขานุการ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง กล่าวว่า “เรา (สโมสรวิทยาการเยาวชน) ก็ทำกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด และก็ร่วมกิจกรรมกับที่ ป.ป.ส.จัด . . . บางที่ ป.ป.ส. มีงานมา ต้องการวิทยากร สโมฯ ก็จะไปส่งวิทยากรไปช่วย” (ปิยนุช ริดแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) ความสัมพันธ์ในช่วงแรกของการจัดตั้ง ศอ.ปส.ย. ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กับองค์การภาคเยาวชนโดยเฉพาะกับสโมสรวิทยาการเยาวชนจึงเป็นไปด้วยดี

รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางด้วยกันเอง ก็เป็นไปด้วยดีเช่นกัน เนื่องจากส่วนหนึ่งของแกนนำเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางรวมตัวจากบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกันอยู่ก่อนแล้ว และได้จัดอบรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ภายในคณะทำงานฯ ด้วย (เกรียงไกร สัจจะหฤทัย, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) แต่ความสัมพันธ์ระหว่าง สปส.อป. กับแกนนำเยาวชนไม่เคยมีความสัมพันธ์หรือร่วมกิจกรรมใดๆ มาแต่เดิม อย่างไรก็ตาม สปส.อป. กับสำนักงาน ป.ป.ส. มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นอยู่แล้ว (ทำนุ สิริสิงห์, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553) สำนักงาน ป.ป.ส. จึงเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ในการดำเนินงานระหว่าง สปส.อป. กับแกนนำเยาวชน ดังนั้น ความไว้วางใจ (Trust) จึงเป็นต้นทุนที่มีอยู่เดิมในการสร้างความร่วมมือให้เกิด ศอ.ปส.ย.

เมื่อ ศอ.ปส.ย. ได้ถูกจัดตั้งขึ้น ความไว้วางใจระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางก็ยังคงเป็นความสัมพันธ์ที่ดีมีความไว้วางใจต่อกัน อย่างไรก็ตาม ต่อมาความไว้วางใจได้ลดลง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การเริ่มห่างเหินขึ้น จึงทำให้เกิดความพยายามสร้างความไว้วางใจให้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ความสัมพันธ์และการสร้างความไว้วางใจ

ระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องใน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงเริ่มต้น ช่วงสับสนและช่วงฟื้นฟู ซึ่งทั้งหมดเป็นดังนี้

3.1.1 ช่วงเริ่มต้น การดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางในปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นปีแรก คณะทำงานเยาวชนฯ ได้มีบทบาทอย่างเต็มที่ในการริเริ่ม ตัดสินใจและดำเนินการในด้านต่างๆ โดยสำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทสนับสนุนเสนอแนะและให้คำปรึกษาเพื่อทำให้การดำเนินงานสมบูรณ์มากขึ้น เนื่องจากมีความไว้วางใจกันอยู่แต่เดิมแล้ว (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) รวมถึงจากการสังเกตการณ์ พบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งได้แก่นางสาวสุภาภรณ์ ชวัญกุลก็ดูแลและคอยให้คำแนะนำ/ปรึกษาแก่คณะทำงานเยาวชนฯ อย่างใกล้ชิด เนื่องจากนางสาวสุภาภรณ์นั่งทำงานที่ห้องบริการสื่อ ที่อยู่ในบริเวณชั้น 1 ของอาคาร 2 สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นห้องสำหรับบริการประชาชนทั่วไปในการเผยแพร่สื่อของสำนักงาน ป.ป.ส. อยู่แล้ว จึงทำให้เยาวชนมีความสะดวกในการติดต่อเข้าพบ ไม่จำเป็นต้องแลกบัตรเพื่อเข้าตัวอาคาร จึงทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี และมีความใกล้ชิดกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง

3.1.2 ช่วงสับสน ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กับคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง เริ่มห่างเหินออกไป ความไว้วางใจลดน้อยลงด้วยปัจจัยหลายประการ ดังนี้

- ความต้องการของแต่ละฝ่ายไม่ได้รับการตอบสนอง ทำให้ความไว้วางใจลดต่อกันลง โดยทางสำนักงาน ป.ป.ส. ต้องการทะเบียนองค์การภาคเยาวชนที่เข้าร่วม ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ แต่คณะทำงานเยาวชนฯ ก็ไม่สามารถจัดทำได้อย่างเต็มที่ ส่วน สปส.อป. ก็ต้องการให้เยาวชนสรุปผลการดำเนินงานและส่งหลักฐานการใช้จ่ายให้เรียบร้อย แต่บางครั้งคณะทำงานเยาวชนฯ ก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเรียบร้อยภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ด้านคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ก็ต้องการให้สำนักงาน ป.ป.ส. จัดทำคำสั่งการแต่งตั้งคณะทำงานและบัตรประจำตัวของคณะทำงานเยาวชนฯ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในการติดต่อกับหน่วยงานภายนอก รวมถึงต้องการให้สำนักงาน ป.ป.ส. จัดการประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในเรื่องการทำงาน แต่สำนักงาน ป.ป.ส. ก็ยังไม่สามารถดำเนินการให้ได้ ตลอดจนต้องการที่จะเปลี่ยนตราสัญลักษณ์ ศอ.ปส.ย. แต่สำนักงาน ป.ป.ส. ก็ไม่เห็นด้วยที่จะเปลี่ยนตราสัญลักษณ์ (พรวิศิษฎ์ วรวรรณ,ม.ล., สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

- ขาดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ซึ่งจากการสังเกตการณ์ พบว่า ไม่มีการประชุมหรือพูดคุยกันอย่างเป็นประจำ โดยการประชุมในแต่ละเดือนเป็นการประชุมเฉพาะคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ไม่มีเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. เข้าร่วม รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันก็ไม่มีบ่อยนัก จึงทำให้ความสัมพันธ์เริ่มห่างเหินออกไป ครั้นเมื่อระยะหลังเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. มีความคิดว่าอยากกระชับความสัมพันธ์และดูแลคณะทำงานเยาวชนฯ ให้เพิ่มมากขึ้น จึงได้พยายามเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางโดยตลอดการประชุม แต่ก็ทำให้คณะทำงานเยาวชนฯ บางส่วนไม่เข้าใจ คิดว่าสำนักงาน ป.ป.ส. ไม่มีความเชื่อใจ หรือคิดว่าเข้ามาควบคุม (ปัญช ริดแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) ทำให้ความไว้วางใจต่อกันเริ่มลดลง

- ภารกิจของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ส่วนใหญ่เป็นงานเชิงอำนวยความสะดวก ประสานงานและงานเอกสารเพื่อผลักดันให้ ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ สามารถดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดในแต่ละพื้นที่ได้ งานของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง จึงไม่เหมาะสมกับธรรมชาติของเยาวชนโดยส่วนใหญ่มากนักที่ต้องการดำเนินกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันยาเสพติดโดยตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ทำให้แกนนำเยาวชนบางส่วนออกจากคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ประกอบกับในบางช่วงได้เร่งจัดงานหลายงานเพื่อให้เหมาะกับระยะเวลาในการศึกษาเล่าเรียนของแต่ละคน ทำให้บางช่วงมีปริมาณงานมาก งานจึงเกิดความล่าช้า เช่น การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานและการจัดทำแผน เป็นต้น (ปัญช ริดแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) ดังนั้นเมื่อไม่สามารถดำเนินการตามที่ตกลงกันได้ ความไว้วางใจในการทำงานร่วมกันของแต่ละฝ่ายจึงลดลง

- กฎระเบียบบางประการก็ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชนฯ ห่างเหินออกไป เนื่องจากกฎ ระเบียบต่างๆ โดยเฉพาะในด้านการเงิน มีกรอบจำกัดพอสมควร ทำให้คณะทำงานเยาวชนฯ ไม่สามารถบริหารจัดการได้ตามความเป็นจริง การทำงานจึงเกิดอุปสรรคจากข้อจำกัดทางระบบราชการ ซึ่งปัญช ริดแดงได้กล่าวว่า “เด็กไม่ชอบทำเรื่องการเงิน เพราะเด็กบางทีมีอะไรที่มากกว่ารายการที่ราชการเบิกได้” (เกรียงไกร สัจจะหฤทัย, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553)

- ด้านการเงิน ก็ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน เนื่องจากในบางช่วงมีการจัดงานหลายโครงการดังกล่าวแล้ว ประกอบกับงานบางส่วนมีภารกิจกระจุกอยู่ที่คณะทำงานเยาวชนฯ เพียงไม่กี่คน และนอกเหนือจากการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย. แล้ว คณะทำงานเยาวชนฯ ยังมีหน้าที่หลักในการศึกษาเล่าเรียนด้วย ทำให้การรายงานผลและการส่งหลักฐานการใช้จ่าย

เป็นไปอย่างล่าช้าและไม่สมบูรณ์ สปส.อป. และสำนักงาน ป.ป.ส.จึงต้องช่วยตรวจสอบเพื่อให้เกิดความถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552) ความไว้วางใจที่แต่ละฝ่ายมีต่อกันจึงลดลง

- ในปี 2552 พบว่า ตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด ของสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นส่วนที่รับผิดชอบงาน ศอ.ปส.ย. โดยตรง ได้เปลี่ยนจากนางสาวชวนพิศ ชุ่มวัฒนะซึ่งเป็นผู้ริเริ่ม ผลักดันให้เกิด ศอ.ปส.ย. และมีความสัมพันธ์แต่เดิมกับคณะทำงานเยาวชนฯ เป็น ม.ล.พรวิศิษฐ์ วรวรรณ ทำให้จำเป็นต้องมีระยะเวลาในการปรับตัวและสร้างความสัมพันธ์ร่วมกัน

- เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ส. ที่รับผิดชอบดูแล ศอ.ปส.ย.โดยตรงได้ย้ายห้องทำงานจากห้องบริการสื่อซึ่งมีความสะดวกในการพบปะกับเยาวชน ไปอยู่ห้องทำงานสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ชั้น 5 อาคาร 2 ของสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งไม่สะดวกสำหรับคณะทำงานเยาวชนฯ ในการเข้าพบนักเนื่องจากมีระบบรักษาความปลอดภัยและไม่มีพื้นที่ในการพูดคุยเหมือนกับห้องบริการสื่อ (สุภาภรณ์ ช้วนบุญ, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553; พชรพร ชูสาร, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553) ทำให้ความสัมพันธ์และความดูแลระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส.และคณะทำงานเยาวชนฯ ได้ห่างเหินออกไป

ดังนั้น ผลจากหลายปัจจัยทั้งความต้องการของแต่ละฝ่ายที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ไม่มีการพบปะพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ ภารกิจ กฎระเบียบรวมถึงกฎเกณฑ์ด้านการเงินในบางประการไม่เหมาะสมกับธรรมชาติในการทำงานของเยาวชน ประกอบกับการปรับเปลี่ยนผู้บริหารจัดการ และความห่างของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องภายใน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเริ่มห่างเหินและความไว้นื้อเชื่อใจลดน้อยลงไป และเกิดช่องว่างระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางมากขึ้น ทั้งหมดนี้ส่งผลให้เกิดความพยายามที่จะสร้างความไว้วางใจให้เพิ่มมากขึ้นในช่วงต่อมา

3.1.3 ช่วงฟื้นฟู ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2552 เป็นช่วงที่แต่ละฝ่ายเริ่มพยายามฟื้นฟูและเสริมสร้างความไว้วางใจให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดเงื่อนไขและปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง โดยจากการสังเกตการณ์ พบว่า มีความพยายามดำเนินการต่างๆ ดังนี้

- แกนนำคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางได้พยายามพูดคุยถึงความต้องการและประเด็นปัญหาต่างๆ มากขึ้น เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ส. รับทราบถึงความต้องการและ

ข้อจำกัดของคณะทำงานเยาวชนฯ อันเป็นการลดช่องว่างเพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดความไว้วางใจตามมา

- สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. พิจารณาแนวทางและพยายามทำในสิ่งที่ได้รับกับคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางไว้ว่าจะดำเนินการตามที่เสนอ ดังเช่น จะกำหนดจัดประชุมผู้ปกครองของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจถึงการดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางให้ผู้ปกครองของคณะทำงานเยาวชนฯ ได้รับทราบ เป็นต้น ซึ่งจะสามารถช่วยให้แต่ละฝ่ายเกิดความไว้วางใจว่าสิ่งที่ได้เจรจาและตกลงยอมรับร่วมกัน ได้ผลักดันสู่การปฏิบัติจริง โดย ม.ล.พรวิศิษฎ์ วรวรณ (สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2553) ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดได้กล่าวไว้ว่า “อะไรที่รับปากไว้ก็ต้องทำให้ได้ตามนั้น . . . แต่บางเรื่องก็อาจยังทำได้ไม่สำเร็จ”

- ปรับแนวคิดและวัฒนธรรมการทำงานจากเด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้ใหญ่เป็นผู้หนุนเสริม เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเยาวชน ซึ่งเป็นการร่วมกันคิดและร่วมกันทำกันตั้งแต่ต้น ทำให้สามารถเสริมสร้างความเข้าใจต่อกันได้มากกว่า โดยนายเกรียงไกร สัจจะหุทัย (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) หัวหน้า ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้กล่าวว่า “ระยะหลังเริ่มปรับเปลี่ยนทำงานร่วมกัน ก็ดีขึ้น”

- ปรับบทบาทภารกิจของ ศอ.ปส.ย. ให้ถูกกับธรรมชาติและจริตของเยาวชนมากยิ่งขึ้น โดยลดความสำคัญในภารกิจเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดลง และให้ความสำคัญกับภารกิจในการสร้างกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และการพัฒนาเยาวชนมากยิ่งขึ้น (พรวิศิษฎ์ วรวรณ ,ม.ล., สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2553) เพื่อให้ภารกิจที่มีร่วมกันเหมาะกับการดำเนินงานตามข้อจำกัดของแต่ละฝ่าย และสามารถดำเนินการตามภารกิจที่มีอยู่ได้จริงอย่างเต็มใจของทุกฝ่าย ซึ่งจะทำให้เกิดความไว้วางใจต่อกันมากขึ้น

3.2 การจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง เป็นความร่วมมือระหว่างองค์การภาครัฐ องค์การเอกชนและองค์การภาคเยาวชน ดังนั้น องค์การในแต่ละภาคส่วนย่อมต้องมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอยู่พอสมควร จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรมเหล่านี้เพื่อให้เกิดสภาพเงื่อนไขหรือเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องในความร่วมมือ โดยความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่สำคัญในการดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง คือ ความแตกต่างในด้านสภาพเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติงาน การยึดถือกฎ ระเบียบและสภาพเงื่อนไขและพลวัตของบุคลากร ดังนี้

3.2.1 สภาพเงื่อนไขด้านเวลาในการปฏิบัติงาน โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นองค์การราชการ เวลาทำการตามปกติจึงอยู่ในช่วงเวลาราชการตั้งแต่ 8.30-16.30 น. ตั้งแต่วันจันทร์-ศุกร์ แต่คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางซึ่งเป็นองค์การภาคเยาวชน โดยคณะทำงานแต่ละคนก็ยังเป็นนักเรียนและนักศึกษาอยู่ ทำให้การดำเนินงานและการประชุมร่วมกันในเวลาราชการตามปกติจึงไม่สะดวกนัก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้เวลาขององค์การภาคเยาวชนเป็นตัวตั้งในการปฏิบัติงาน โดยตกลงร่วมกันว่าในการประชุมของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางจะดำเนินการในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความพร้อมมากที่สุด และการดำเนินงานต่างๆ ก็จะดูช่วงเวลาที่คณะทำงานเยาวชนฯ มีความสะดวกมากที่สุด ดังเช่น การจัดประชุมผู้ปกครองของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางก็เลื่อนไปเพื่อไม่ให้ตรงกับช่วงสอบของคณะทำงานเยาวชนฯ จากเดิมที่กำหนดจัดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2553 ก็เปลี่ยนเป็นกำหนดจัดในช่วงปลายเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 (ชวนพิศ ชุ่มวัฒนธรรม, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2552)

3.2.2 การยึดถือกฎ ระเบียบในการปฏิบัติงาน โดยสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นองค์การราชการซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบต่างๆ แต่คณะทำงานเยาวชน ศอ.ป.ย. ส่วนกลางเป็นองค์การภาคเยาวชนที่ไม่จำเป็นต้องยึดติดกับระเบียบ กฎเกณฑ์มากนัก ดังนั้น ในการดำเนินงานร่วมกันบนความร่วมมือจึงยึดถือเฉพาะระเบียบที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานร่วมกันที่สำคัญคือระเบียบสำนักงาน ป.ป.ส. ว่าด้วยการจัดสรรและใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เนื่องจากงบประมาณที่ใช้ดำเนินการเป็นงบประมาณเงินอุดหนุนของราชการ (สุภาภรณ์ ช้วยนุกุล, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553) อย่างไรก็ตามคณะทำงานเยาวชนฯ ก็ยังรู้สึกว่าการยึดระเบียบเหล่านี้จำกัดกรอบมากเกินไป (เกรียงไกร สัจจะเหตุภัย, สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) ทำให้สำนักงาน ป.ป.ส. และ สปส.อป. ต้องพยายามดูแลและอธิบายกฎเกณฑ์ด้านการเงินอย่างใกล้ชิด เพื่อให้คณะทำงานเยาวชนฯ มีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงและเป็นไปตามระเบียบฯ ที่กำหนดไว้ได้ (ทำนุ สิริสิงห, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2553)

3.2.3 สภาพเงื่อนไขและพลวัตของบุคลากร สำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งเป็นองค์การราชการ บุคลากรอันได้แก่ข้าราชการ เป็นบุคลากรที่ทำงานเต็มเวลาซึ่งอาจเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ไม่บ่อยนัก แต่คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ซึ่งเป็นองค์การภาคเยาวชน บุคลากรทั้งหมดยังเป็นนักเรียนและนักศึกษาอยู่ บทบาทหน้าที่หลักจึงเป็นการศึกษาเล่าเรียน การดำเนินงานของคณะทำงานเยาวชนฯ จึงไม่ได้ทำในฐานะบุคลากรที่ทำงานเต็มเวลา รวมถึง

บุคลากรก็ปรับเปลี่ยนเป็นพลวัตอยู่พอสมควรตามความสนใจและเงื่อนไขทางการศึกษาของแต่ละคน ทำให้องค์การ ภาคส่วนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาคเยาวชนในความร่วมมือ จำเป็นต้องตระหนักและมีความเข้าใจในเงื่อนไขเหล่านี้และตั้งความคาดหวังในการดำเนินงานให้อยู่ระดับที่เหมาะสม (พัชรพร ชูสาร; วณิดา ภูวนานา, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

3.3 การบริหารจัดการความขัดแย้ง จากหัวข้อการสร้างควมไว้วางใจ เห็นได้ว่า ในช่วงสับสนของการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ประมาณปี พ.ศ. 2552 มีความไม่เข้าใจต่อกันระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องในประการต่างๆ ที่สำคัญคือแต่ละฝ่ายไม่ได้รับการตอบสนองตามที่ต้องการ (พรวิศิษฐ์ วรวรรณ, ม.ล., สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2553) การกิจ บทบาทหน้าที่ และกฎเกณฑ์ต่างๆ คณะทำงานเยาวชนฯ ก็ไม่เห็นด้วยในบางประการ โดยเฉพาะในภารกิจ เฝ้าระวังและระเบียบทางการเงิน ประกอบกับไม่ได้มีการประชุมหรือพบปะพูดคุยระหว่างองค์การ ในความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเมื่อผู้แทนของสำนักงาน ป.ป.ส. เข้าร่วมประชุมกับคณะทำงาน เยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จึงทำให้เยาวชนบางส่วนไม่เข้าใจถึงเจตนาของสำนักงาน ป.ป.ส. คิดว่ามาเพื่อควบคุม ทำให้ไม่กล้าที่จะเสนอความคิดเห็นต่างๆ (ปิยนุช ริดแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) ดังนั้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงไม่เกิดขึ้นและความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันจึงเริ่มปรากฏขึ้น โดยนายเกรียงไกร สัจจะหฤทัย (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) หัวหน้า ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง กล่าวถึงในช่วงที่ความคิดเห็นของแต่ละองค์การไม่สอดคล้องกันว่า “สมัยก่อนเหมือนกับว่าเราทำ แล้วนำเสนอให้ผู้ใหญ่ฟัง ถ้าผู้ใหญเห็นด้วยก็ให้ ไม่เห็นด้วยก็ไม่ให้ . . . ความสัมพันธ์ไม่ค่อยสนิทกันเท่าไร เพราะมีกรอบบางกรอบครอบเด็กมากเกินไป” ด้านนางสาวปิยนุช ริดแดง (สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) เลขานุการ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ก็ได้กล่าวถึงช่วงที่แต่ละฝ่ายมีความคิดเห็นที่เข้าใจไม่ตรงกันว่า “ศอ.ปส.ย. กับ ป.ป.ส. ไม่ค่อยมีกิจกรรมร่วมกัน ความสัมพันธ์ก็ห่างกัน . . . มันเหมือนคนละวัย มีช่องว่าง ผู้ใหญ่ไม่เข้าใจทำไมเราทำอย่างนี้ เด็กก็ไม่เข้าใจทำไมผู้ใหญ่ทำอย่างนี้ . . . มาเป็นช่วงหลังๆ ที่งานเริ่มเยอะขึ้น ต้องทำเอกสารอะไรมากขึ้น” ดังนั้น เห็นได้ว่าความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องตรงกันและความไม่เข้าใจกัน จุดสำคัญมาจากความสัมพันธ์ที่ห่างเหิน แต่ละฝ่ายมีความคาดหวังที่ต่างกันแต่ไม่ได้พูดคุยถึงความคาดหวังและความต้องการของตัวเองอย่างชัดเจน และเปิดเผยเพื่อให้อีกฝ่ายได้รับทราบ

ต่อมาแต่ละฝ่ายจึงเริ่มพยายามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยเริ่มจากการเปิดใจและพูดคุยร่วมกันถึงความคาดหวังและความต้องการของแต่ละฝ่ายมากขึ้น ซึ่งนายเกรียงไกร สัจจะหฤทัย (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) หัวหน้า ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง กล่าวถึงการพูดคุยกัน เพื่อเปิดเผยถึงความต้องการที่ฝ่ายองค์การภาคเยาวชนมีไว้ว่า “ทุกคนต่างมีจุดยืนของตัวเอง

จุดถอยก็มีได้แค่นิดหน่อย เพราะฉะนั้นทำให้ได้ดีที่สุดของแต่ละฝ่ายก็พอ จึงต้องคุยกัน แต่ละฝ่ายได้แค่ไหน เจอกัน win-win เพราะว่าเขาวชนคืออาสาสมัครที่ไม่ได้อะไรอยู่แล้ว”

และนางสาวปิยนุช ริดแดง (สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553) เลขานุการ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาโดยการพูดคุยกันอย่างเปิดเผยกับสำนักงาน ป.ป.ส. ว่า

เหมือนกับเด็กมีปัญหาไม่กล้าบอกผู้ใหญ่ กลัวว่าเรื่องมาก ความเกรงใจมันมี แต่พอเก็บมันไปเรื่อย ๆ มันก็เป็นปัญหาที่เราเริ่มรับไม่ไหว . . . พอปีนี้ มีโอกาสได้คุยกับ ผอ.ทำนุ (นายทำนุ สิริสิงห) กับพี่หม่อมมนต์ (ม.ล.พรวิศิษฎ์ วรวรรณ) ตรง ๆ ว่ามีปัญหาอย่างนี้ . . . พอมาปรึกษาก็เหมือนมาจัดระเบียบแก้ไขปัญหากันมากขึ้น

ซึ่งการพูดคุยร่วมกันถึงความคาดหวังและความต้องการของแต่ละฝ่ายภายในองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ทำให้แต่ละฝ่ายมีความเข้าใจกันมากขึ้น และพยายามปรับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ความร่วมมืออยู่บนฐานที่ทุกฝ่ายได้ประโยชน์และเห็นพ้องตรงกันมากขึ้น โดย ม.ล.พรวิศิษฎ์ วรวรรณ (สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2553) ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด ได้กล่าวว่า “ทุกวันนี้เด็กบอกว่า ไม่ได้ทำในสิ่งที่ทำแล้วมีความสุข น้องเขาบอกว่าไม่มีความสุขกับการได้ทำงานตรงนี้ เพราะไม่ใช่ตัวตนของเขา พอถามจริงๆ โครงการอะไรที่อยากจะทำ ก็เป็นโครงการทำบ้านดิน ที่ทำอะไรแล้วเด็กได้ร่วมมือ ได้ลงปฏิบัติจริงๆ . . . เรื่องเฝ้าระวังก็กลายเป็นสิ่งที่ไม่อยากจะทำ” นอกจากนี้นางสาวสุภาภรณ์ ชัยนุกูล (สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2553) เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ส. ได้กล่าวถึงการพูดคุยกับคณะทำงานเขาวชนฯ และทำให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้นว่า “ก็เข้ามาคุยกัน . . . เหมือนโครงการบ้านดิน ตอนแรกอะไร พอฟังๆ ก็โอเค . . . ก็คุยกัน เหมือนเรื่องเชิญผู้ปกครองเขา เพราะเด็กสะท้อนมามีปัญหาเรื่องผู้ปกครอง”

ซึ่งผลจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคาดหวังและความต้องการระหว่างกันมากขึ้นนี้ จึงได้เริ่มเห็นทิศทางความร่วมมือที่ดีมากขึ้น โดยนายเกรียงไกร สัจจะหยุดภัย (สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2553) หัวหน้า ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง กล่าวถึงผลที่ได้จากการพยายามพูดคุยเพื่อแก้ไขสภาพความสัมพันธ์ว่า “ระยะหลังมาคิดร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ทุกคนเห็นชอบตรงกัน . . . เริ่มปรับเปลี่ยนทำงานร่วมกัน ก็จะดีขึ้น”

ดังนั้น เมื่อองค์การที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในความร่วมมือได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนความคาดหวังและความต้องการ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจและเกิดสัมพันธภาพที่ดี และใกล้ชิดกันมากขึ้น รวมถึงแต่ละฝ่ายได้พยายามปรับแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้ความร่วมมืออยู่บนฐานที่ทุกฝ่ายต้องการและมีผลประโยชน์ร่วมกัน ปัญหาความไม่เข้าใจหรือความขัดแย้งที่มีต่อกันจึงได้คลายลงไป

กิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือ

หลังจากที่สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้สร้างความร่วมมือระหว่างกัน ตั้งแต่การจัดตั้งและวางกรอบความร่วมมือ รวมถึงการสร้างสภาพเงื่อนไขการปฏิสัมพันธ์ จนเกิดเป็น ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางขึ้น โดยผลลัพธ์ระหว่างทาง (Immediate Outcomes) ที่สำคัญที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือ คือ กิจกรรม/โครงการต่างๆ ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายกิจกรรม/โครงการ และกิจกรรม/โครงการเหล่านี้จะมีผลต่อรูปแบบการบริหารจัดการความร่วมมือที่เกิดขึ้น รวมถึงมีผลต่อทักษะความสามารถของข้าราชการที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้เข้ากับการบริหารจัดการกิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้นบนความร่วมมือ ตลอดจนมีผลต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ซึ่งนับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2550 ที่ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางได้ดำเนินงานมา ได้จัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน ตามลักษณะของกิจกรรม/โครงการ ซึ่งทั้งหมดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. โครงการด้านการจัดทำและอำนวยการยุทธศาสตร์

ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางในฐานะฝ่ายอำนวยการของ ศอ.ปส.ย. ในภาพรวม ได้ดำเนินโครงการเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรม สำหรับเป็นทิศทางการดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ ทั้งระดับชาติ ระดับภาคและระดับจังหวัด รวมถึงเป็นทิศทางการดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเอง ซึ่งได้จัดอยู่เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยการดำเนินโครงการด้านนี้ ตามปีงบประมาณตั้งแต่ 2551-2553 ทั้งหมดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ปีงบประมาณ 2551 ถือเป็นปีแรกของการสร้างความร่วมมือ การกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมองค์กรภาคเยาวชนจึงไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดอย่างชัดเจน

มาตั้งแต่ต้น ดังที่ได้กล่าวรายละเอียดแล้วในหัวข้อการวางกรอบความร่วมมือที่ผ่านมา ซึ่งสามารถสังเกตได้ว่าการขอรับงบประมาณสนับสนุนเพื่อดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง เป็นความร่วมมือในการขอรับงบประมาณระหว่างสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และสปส.อป. ซึ่งได้รับอนุมัติงบประมาณในวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2550 จากนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับแกนนำเยาวชนจากองค์กรต่างๆ ที่ประเทศจีนในระหว่างวันที่ 24-29 กันยายน พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นช่วงหลังจากที่ได้รับงบประมาณเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ยุทธศาสตร์ กรอบกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ในปีงบประมาณ 2551 องค์กรภาคเยาวชนที่อยู่ในความร่วมมือไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตั้งแต่ต้น และมีเพียงโครงการอำนวยการยุทธศาสตร์จำนวน 1 โครงการ ที่ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้จัดขึ้น เพื่ออำนวยการยุทธศาสตร์และบูรณาการแผนของ ศอ.ปส.ย.ในระดับภูมิภาคแต่ละพื้นที่ให้มีทิศทางการทำงานร่วมกัน ดังนี้

- **โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ ศอ.ปส.ย.ระดับภูมิภาค : ผู้ใหญ่เริ่มเยาวชนทำ** โครงการนี้คณะทำงานเยาวชนฯ มิได้ริเริ่มขึ้นเอง แต่ได้จัดขึ้นตามแผนที่สำนักงาน ป.ป.ส. และสปส.อป. ได้เขียนขอรับงบประมาณสนับสนุนดังที่กล่าวรายละเอียดแล้ว โดยโครงการจัดขึ้นระหว่างวันที่ 12-14 มีนาคม พ.ศ. 2551 ณ จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครนายก ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยองค์กรภาคเยาวชนจากพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ส. ภาค/กทม.

ซึ่งจากการสังเกตการณ์ พบว่า คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง มีบทบาทหลักในการจัดการประชุมฯ ทั้งจัดหาสถานที่ กำหนดวาระการประชุม จัดทำเอกสารประกอบการประชุม จัดทำทำเนียบผู้เข้าร่วมการประชุม เอกสารสรุปการประชุม เป็นพิธีกรผู้ดำเนินการประชุม เป็นวิทยากรบรรยาย วิทยากรกลุ่มและการบริหารจัดการต่างๆ ส่วนสำนักงาน ป.ป.ส. มีหน้าที่ให้คำแนะนำให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ เช่น ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการจัดกระบวนการประชุมและการกำหนดวาระการประชุม เป็นต้น นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ยังมีหน้าที่ในการบริหารจัดการทางการเงินของโครงการ ทั้งการตรวจสอบและจัดทำเอกสารทางการเงิน รวมถึงการเบิกจ่ายเงินของโครงการ และสำนักงาน ป.ป.ส. ได้อยู่สังเกตการณ์ในการประชุมอย่างใกล้ชิดตลอดทั้งโครงการ รวมถึงอธิบายเสริมความในส่วนต่างๆ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการประชุมตามที่คณะทำงานเยาวชนฯ ร้องขอ ดังนั้น บทบาทขององค์กรต่างๆ ในด้านปฏิบัติการตามโครงการนี้เป็นไปในลักษณะ “เด็กทำ ผู้ใหญ่เริ่มและหนุน” หรือองค์กรภาคเยาวชนมีบทบาทนำในการดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตาม สังเกตได้ว่าสำนักงาน

ป.ป.ส. มีบทบาทนำในด้านความคิดต่อองค์การภาคเยาวชน ที่ได้ให้คำแนะนำต่างๆ และ คณะทำงานเยาวชนฯ ได้พยายามปฏิบัติตาม

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ องค์การภาคเยาวชน ที่เข้าร่วมใน ศอ.ปส.ย. ระดับภูมิภาคในพื้นที่ต่างๆ ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานและบูรณาการ แผนการดำเนินงานด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ประจำปีงบประมาณ 2551 ซึ่งผลที่ได้ คือ แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันยาเสพติดขององค์การและเครือข่ายเยาวชน ทั่วประเทศ โดยสำนักงาน ป.ป.ส.ภาค/กทม. ในแต่ละพื้นที่ได้สนับสนุนงบประมาณให้ตามความเหมาะสม

ดังนั้น นับว่าเป็นครั้งแรกที่องค์การภาคเยาวชนด้านการป้องกันยาเสพติด ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศได้ร่วมกันกำหนดแผนและโครงการที่มีทิศทางร่วมกัน แม้ว่ายุทธศาสตร์โดยรวมจะไม่ได้ตั้งต้นมาจากองค์การภาคเยาวชนเองก็ตาม

1.2 ปีงบประมาณ 2552 ในปีที่สองของความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. องค์การภาคเยาวชนได้มีบทบาทในการกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมมากขึ้น โดยโครงการที่จัดขึ้นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ กรอบกิจกรรมและบูรณาการแผนของ ศอ.ปส.ย. ของปีงบประมาณ 2552 เป็นโครงการที่จัดขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปีงบประมาณ 2551 จนถึงช่วงระหว่างปีงบประมาณ 2552 รวมจำนวน 3 โครงการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- **โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย. ประจำปี 2551 : เยาวชนทำ ผู้ใหญ่หนุนนำความคิด** โครงการนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 15-17 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ณ สวนไทรโยค รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง และเจ้าหน้าที่สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.

โดยการจัดโครงการครั้งนี้ คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางมีบทบาทหลักในการดำเนินการในด้านต่างๆ ซึ่งมีนายเกรียงไกร สัจจะหฤทัย หัวหน้า ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเป็นประธานในพิธีเปิด ด้านเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. มีนางสาวสุภาภรณ์ ชัยนุกูล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการเป็นผู้ดูแลในภาพรวมและให้คำแนะนำคณะทำงานเยาวชนฯ อย่างใกล้ชิดตลอดโครงการ และนางสาวชนวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนประสานและพัฒนาการป้องกันยาเสพติดในขณะนั้นได้เดินทางตามมารับฟังผลการประชุมและเป็นประธานในพิธีปิดในช่วงหลัง

ในกระบวนการประชุมเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรม เริ่มจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ของศอ.ปส.ย.ส่วนกลางและศอ.ปส.ย.ในภาพรวม ซึ่งคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเป็นผู้ร่วมประชุมและวิเคราะห์เอง โดยเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. มิได้แทรกแซงกระบวนการ จากนั้นคณะทำงานเยาวชนฯ จึงได้แบ่งกลุ่มเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมสำหรับเป็นทิศทางของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางและศอ.ปส.ย.ระดับต่างๆ ใช้ในปีงบประมาณ 2552 และสุดท้ายจึงได้สรุปให้นางสาวชนวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนประสานและพัฒนาการป้องกันยาเสพติด ได้รับทราบในวันสุดท้ายของโครงการ จากโครงการนี้จึงทำให้เกิดร่างยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมสำหรับนำเสนอต่อที่ประชุมรวมของ ศอ.ปส.ย.ต่อไป ซึ่งได้กล่าวรายละเอียดแล้วในหัวข้อการวางกรอบความร่วมมือที่ผ่านมา

- **โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการติดตามผลการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย. ปี 2551 : เยาวชนทำ ผู้ใหญ่หนุนนำความคิด** จัดขึ้นระหว่างวันที่ 8-9 กันยายน พ.ศ. 2551 ณ โรงแรม อมารี แอร์พอร์ต ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร เพื่อแลกเปลี่ยนผลการดำเนินงานของศอ.ปส.ย.ในแต่ละภาคและร่วมกันพิจารณายุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมของ ศอ.ปส.ย. ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยองค์การภาคเยาวชนจากพื้นที่ต่างๆ ที่เข้าร่วมเป็น ศอ.ปส.ย.ในระดับภาค รวมถึงเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. (สรุปโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการติดตามผลการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย. ปี 2551, 8-9 กันยายน 2551)

จากการที่ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ในโครงการนี้ พบว่า การดำเนินโครงการ คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางมีบทบาทหลักในการดำเนินงานเช่นเดียวกับโครงการที่ผ่านมา โดยสำนักงาน ป.ป.ส.มีหน้าที่สนับสนุนและให้คำแนะนำในการดำเนินงานของคณะทำงานเยาวชนฯ เช่นเดิม ซึ่งคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้นำเสนอยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมปี 2552 ที่ได้ยกร่างไว้ให้ที่ประชุมพิจารณาเพื่อใช้สำหรับเป็นกรอบในการจัดทำแผนการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ต่อไป ซึ่งองค์การภาคเยาวชนใน ศอ.ปส.ย.ระดับต่างๆ ก็ให้ความเห็นชอบและจะได้เป็นแนวทางสำหรับแต่ละองค์การในการยกร่างโครงการสำหรับเสนอต่อสำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนต่อไป

- **โครงการประชุมคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ ครั้งที่ 1/2552 : เยาวชนทำ ผู้ใหญ่หนุนนำความคิด** ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 11-12 มิถุนายน พ.ศ. 2552 มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนจาก ศอ.ปส.ย.ระดับภาคทุกพื้นที่ และผู้แทนจากสำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. โดยในการประชุมได้ร่วมกันคัดเลือกคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ และศอ.ปส.ย.ส่วนกลางได้นำเสนอยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมปี 2552 ที่ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมเชิงปฏิบัติการติดตามผลการดำเนินงาน ศอ.ปส.ย. ปี 2551 มาให้คณะกรรมการ

ศอ.ปส.ย.ระดับชาติที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งที่ประชุมก็ได้เห็นชอบตามที่ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเสนอ (เลิศชัย นิรรัตน์, วรศิษฐ์ ดีปัญญา, ปิยนุช รัตนแดงและกันตณพ สกุลภักดี, 11-12 มิถุนายน 2552)

สรุปในภาพรวมการจัดโครงการเพื่อกำหนดและอำนวยความสะดวกยุทธศาสตร์ของ ศอ.ปส.ย.ในปีงบประมาณ 2552 ทั้ง 3 โครงการ พบว่า ในด้านการปฏิบัติการ บทบาทหลักเป็นของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง โดยสำนักงาน ป.ป.ส. มีหน้าที่สนับสนุน ให้แนวทาง ความคิด และให้ข้อเสนอแนะในเรื่องต่างๆ ซึ่งยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมในปีงบประมาณ 2552 นี้ ถือว่าได้ตั้งต้นจากคณะทำงานเยาวชนฯ เอง และได้ให้องค์การภาคเยาวชนจากพื้นที่ต่างๆ พิจารณาให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตามเห็นได้ว่าองค์การเยาวชนจากพื้นที่ต่างๆ ยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหา ความต้องการและร่วมกำหนดยุทธศาสตร์มากนัก โดยมีบทบาทเพียงพิจารณาร่างยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมที่คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางยกร่างมา

1.3 ปีงบประมาณ 2553 ในปีี่สามของความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. ก็เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา องค์การภาคเยาวชนได้มีบทบาทในการกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมตั้งแต่ต้น โดยโครงการที่จัดขึ้นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมในปี 2553 มีจำนวน 1 โครงการ ตามรายละเอียดดังนี้

- **โครงการประชุมคณะกรรมการ ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ ครั้งที่ 2/2552 :** เยาวชนทำ ผู้ใหญ่หนุนนำความคิด จัดขึ้นระหว่างวันที่ 23-25 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรม รัชดาซิตี้ กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยองค์การภาคเยาวชนจากพื้นที่ต่างๆ ที่เข้าร่วมเป็น ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ รวมทั้งเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. โดยจากการเข้าร่วมสังเกตการณ์ พบว่า คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางมีบทบาทหลักในการดำเนินโครงการ เช่นเดียวกับโครงการที่ผ่านมา ทั้งการลงทะเบียน การจัดทำเอกสาร เป็นวิทยากรดำเนินการประชุม การสรุปและการบริหารจัดการต่างๆ รวมถึงบทบาทการบริหารจัดการทางการเงินของโครงการ โดยเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ได้เข้าแทรกแซงการบริหารจัดการโครงการ ทำหน้าที่เพียงให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาและตอบข้อซักถามตามที่ที่ประชุมหรือคณะทำงานเยาวชนฯ มีข้อสงสัย

ในกระบวนการประชุมคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้เป็นผู้ยกร่างยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา และได้นำเสนอให้ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณา เพื่อให้ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง และ ศอ.ปส.ย.ภาค ได้ใช้จัดทำแผนในปีงบประมาณ 2553 ต่อไป โดยการนำเสนอและดำเนินการประชุมมาโดยนายเลิศชัย นิรรัตน์ คณะทำงานเยาวชน

ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมกันอภิปรายเล็กน้อยและพิจารณาเห็นชอบตามกรอบกิจกรรมที่ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเสนอมา ทั้งนี้พีธีเลี้ยงจากสำนักงาน ป.ป.ส. มิได้แทรกแซงกระบวนการแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้านั้นในช่วงพิธีเปิดการประชุม ม.ล.พรวิศิษฐ์ วรวรรณ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด ได้เป็นผู้กล่าวเปิดการประชุมและให้แนวทางการดำเนินงานตามทิศทางและนโยบายเน้นหนักของสำนักงาน ป.ป.ส. ในปี 2553 รวมถึงบทบาทของ ศอ.ปส.ย.ที่คาดหวัง ซึ่งที่สำคัญเน้นการสร้างเครือข่ายเยาวชนที่เข้มแข็ง การเฝ้าระวัง การส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์/พื้นที่เชิงบวกและการรณรงค์ โดยคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง และที่ประชุม ศอ.ปส.ย.ระดับชาติ ก็ยอมรับและเห็นได้ชัดว่าที่ประชุมได้กำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้วางแนวคิดไว้ให้ในเบื้องต้น รายละเอียดกรอบกิจกรรมดังได้กล่าวในรายละเอียดแล้วตามหัวข้อการวางกรอบความร่วมมือที่ผ่านมา

กล่าวโดยสรุป เมื่อพิจารณาโครงการด้านการจัดทำและอำนวยการยุทธศาสตร์โดยรวม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551-2553 พบว่า ในช่วงแรกปีงบประมาณ 2551 คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรม จึงดำเนินการตามที่สำนักงาน ป.ป.ส.และสปส.อป. ได้กำหนดไว้ แต่ต่อมาในปีงบประมาณ 2552-2553 คณะทำงานเยาวชนฯ จึงได้มีโอกาสคิดและตั้งต้นในการกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมประจำปีอย่างเต็มตัว รวมถึงมีบทบาทหลักในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ กรอบกิจกรรมและบูรณาการแผน อย่างไรก็ตามเห็นได้ว่าความคิดในการกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบกิจกรรมยังเป็นแนวคิดที่องค์การภาคเยาวชนพยายามกำหนดและปรับตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้วางกรอบแนวคิดและให้ข้อเสนอแนะไว้อยู่มาก

ทั้งนี้ เนื่องจาก สำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนทรัพยากร แก่องค์การภาคเยาวชน หากองค์การภาคเยาวชนปรับกรอบตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้กำหนดไว้ จึงมีความเป็นไปได้มากกว่าในการแสวงหาโอกาสทางทรัพยากร ประกอบกับสำนักงาน ป.ป.ส. มีสถานะเป็นองค์กรพี่เลี้ยงให้กับองค์การภาคเยาวชน ซึ่งสังคมและวัฒนธรรมของไทยยังเคารพในความอาวุโสอยู่ จึงทำให้โดยธรรมชาติขององค์การภาคเยาวชนยังเชื่อฟังและดำเนินการตาม สำนักงาน ป.ป.ส. ในสิ่งที่ดำเนินการได้อยู่พอสมควร ดังนั้น จึงเห็นความไม่เท่าเทียมกันในสถานภาพระหว่างองค์การในความร่วมมือ

จึงเห็นได้ว่าความร่วมมือที่เกิดขึ้น เป็นความร่วมมือระหว่างผู้ให้ทรัพยากรและผู้รับทรัพยากร ที่อยู่บนฐานของการพึ่งพาต่อกัน โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ก็ต้องการองค์การภาคเยาวชน

ที่สามารถดำเนินงานป้องกันยาเสพติดที่เข้าถึงกลุ่มเยาวชนได้ ส่วนองค์การภาคเยาวชนเอง ก็ต้องการทรัพยากรเพื่อมาดำเนินการทั้งในส่วนของคนทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเอง และในส่วนขององค์การภาคเยาวชนที่สังกัดอยู่ ทั้งนี้ แม้สำนักงาน ป.ป.ส.เป็นผู้ให้ทรัพยากร แต่ก็ไม่สามารถบังคับให้คนทำงานเยาวชนฯ ดำเนินการตามที่ต้องการได้โดยตรง อย่างไรก็ตาม ด้วยสถานภาพระหว่างองค์การในความร่วมมือที่ไม่เท่าเทียมกันโดยธรรมชาติดังกล่าวแล้ว องค์การภาคเยาวชนจึงดำเนินการในประการต่างๆ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ส.ต้องการ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าองค์การภาคเยาวชนไม่ได้มีความคิดเห็นที่แตกต่างหรือมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งอยู่

และจากโครงการด้านการจัดทำและอำนวยการยุทธศาสตร์ทั้งหมด เห็นได้ว่า ข้าราชการจำเป็นต้องมีความสามารถในการวางตัวและรักษาระยะห่างที่เหมาะสม เพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ส. สามารถได้ผลจากความร่วมมือตามที่ต้องการโดยไม่เป็นการครอบงำองค์การภาคเยาวชนไปโดยตามธรรมชาติของความเหลื่อมล้ำระหว่างองค์การ รวมถึงต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อให้องค์การภาคเยาวชนรับทราบถึงสถานะและบทบาทในความร่วมมือที่ควรจะมี ความเท่าเทียมต่อกัน

2. โครงการด้านการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์/รณรงค์เพื่อการป้องกันยาเสพติด

นอกจาก ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง มีบทบาทในการจัดทำและอำนวยการยุทธศาสตร์ของ ศอ.ปส.ย.แล้ว ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ยังมีบทบาทในการจัดกิจกรรม/โครงการเชิงสร้างสรรค์/รณรงค์ เพื่อการป้องกันยาเสพติดในระดับภาพรวมของเครือข่าย ศอ.ปส.ย. ซึ่งโครงการเหล่านี้ถือเป็นโครงการที่ลงถึงกลุ่มเป้าหมายเยาวชนในการป้องกันยาเสพติดโดยตรง ซึ่งทั้งหมดมี 2 โครงการ ดังนี้

- โครงการมหกรรมป้ายผ้า “รวมพลังเยาวชนไทย พร้อมใจทำความดีตามคำพ่อสอน” : ขาดการร่วมแรง (Co-labor) โครงการนี้เป็นโครงการแรกและโครงการเดียวที่ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้ร่วมกับ ศอ.ปส.ย.ระดับภาคทั่วประเทศจัดทำขึ้นในระดับภาพรวมของเครือข่าย ศอ.ปส.ย.ทั้งหมด โดยจัดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ณ สนามกีฬา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

โดยภาพรวมของกิจกรรมเป็นการให้กลุ่ม องค์การและเครือข่ายภาคเยาวชนทั่วประเทศในแต่ละพื้นที่ของ ศอ.ปส.ย.ภาค ได้น้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ตาม “5 คำพ่อสอน” (ข้อสัจย์ หนังสือเป็นอมสิน ความเพียร ความพอดี เอาชนะใจตน) มาเขียนเป็นข้อความรณรงค์บนป้ายผ้าจำนวน 3,000 ผืน และตัวแทนเยาวชน ศอ.ปส.ย. ทั่วประเทศประมาณ 3,500 คน ได้นำป้ายผ้าทั้ง 3,000 ผืน มาต่อกันในงานมหกรรมป้ายผ้า “รวม

พลังเยาวชนไทย พร้อมใจทำความดีตามคำพ่อสอน” ในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เพื่อสร้างสถิติป้ายผ้าที่ยาวที่สุดในโลก จำนวน 9 กิโลเมตร และกระจายป้ายผ้าทั้ง 3,000 ผืนกลับไปให้กลุ่มองค์กรและเครือข่ายภาคเยาวชนตามเดิม เพื่อใช้สำหรับการรณรงค์ในช่วงวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2551

ที่มาของโครงการนี้เริ่มต้นจากสโมสรวิทยากรเยาวชนในพื้นที่ภาคเหนือที่ตั้งใจจะจัดโครงการประกวด “ผ้าขาววัยใสต้านภัยยาเสพติด” ขึ้น และจะนำผ้าจากการประกวดทั้งหมดมาต่อกัน ซึ่งเมื่อได้นำเสนอโครงการดังกล่าวต่อ ศอ.ปส.ย. สำนักงาน ป.ป.ส. โดยนางสาวชนวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติดในขณะนั้น เห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่มีประโยชน์และสามารถขยายขอบเขตโครงการเป็นงานมหกรรมในภาพรวมระดับเครือข่ายของ ศอ.ปส.ย. ทั้งหมดได้ จึงสนับสนุนให้ดำเนินการโดยเป็นโครงการมหกรรมในระดับเครือข่ายของ ศอ.ปส.ย. (ปิยนุช วิตแดง, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553)

จากการมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ในโครงการนี้ พบว่า การดำเนินโครงการได้แบ่งบทบาทหน้าที่ให้แต่ละองค์กรในความร่วมมือได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างมาก ต่างจากโครงการด้านการจัดทำและอำนวยการยุทธศาสตร์ที่คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางมีบทบาทหลักในการดำเนินงาน ส่วนสำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทให้คำปรึกษาและข้อชี้แนะทางความคิด

โดยในโครงการนี้คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางมีหน้าที่กระจายป้ายผ้าส่วนหนึ่งไปให้เครือข่ายองค์กรภาคเยาวชนและโรงเรียนต่างๆ ร่วมกันเขียนข้อความลงบนป้ายผ้า มีหน้าที่ประสานและจัดการระดมเยาวชนจากพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้มาเข้าร่วมในวันจัดมหกรรม ตั้งแต่การออกหนังสือเชิญ ชี้แจงทำความเข้าใจ จัดการเรื่องที่พิกสำหรับเยาวชนจากต่างจังหวัด บริหารจัดการและอำนวยการความสะดวกแก่เยาวชนในวันจัดมหกรรม

ส่วนสำนักงาน ป.ป.ส. มีหน้าที่ตั้งแต่เรื่องการตัดเย็บป้ายผ้า ร่วมกระจายป้ายผ้าส่วนหนึ่งไปให้เครือข่ายองค์กรภาคเยาวชนของสำนักงาน ป.ป.ส. ภาค/กทม. การต่อป้ายผ้าที่ส่งกลับมา การจัดทำเสื้อสำหรับเยาวชนสวมใส่ในวันงาน การติดต่อและรับรองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานในงานมหกรรม รวมถึงแขกผู้มีเกียรติและสื่อมวลชนต่างๆ และการจัดจ้างบริษัทเพื่อให้ดำเนินกิจกรรมในวันงาน ตลอดจนการจัดส่งป้ายผ้ากลับสู่องค์กรภาคเยาวชนทั่วประเทศ สำหรับทางด้าน สปส.อป. มีหน้าที่ในการตรวจเอกสารทางการเงินให้ถูกต้องเรียบร้อย

ผลจากการดำเนินโครงการ พบว่า การต่อบ่ายผ้าในวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ไม่สามารถทำลายสถิติโลกได้ ทั้งนี้ไม่ได้มีการประเมินถึงผลที่ได้จากโครงการอย่างจริงจัง แต่ก็สามารถสังเกตได้ว่าโครงการสามารถสร้างกระแสการทำความคิดและตระหนักในการหลีกเลี่ยงยาเสพติดโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมเขียนป้ายผ้าในโครงการได้ในระดับหนึ่ง แม้โครงการจะไม่ได้เผยแพร่ออกไปให้สาธารณชนได้รับรู้อย่างกว้างขวางในวงกว้างมากนักก็ตาม ทั้งนี้ผลลัพธ์สำคัญที่ได้จากโครงการนี้ คือ สามารถส่งผลให้แกนนำเยาวชนของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางและ ศอ.ปส.ย. ภาคต่างๆ มีความสนิทสนมกันมากขึ้น ทำให้การดำเนินงานต่อมา สามารถประสานงานระหว่างกันเป็นไปอย่างราบรื่นมากยิ่งขึ้น ความร่วมมือและเครือข่ายระหว่างองค์การภาคเยาวชนในส่วนกลางและภูมิภาคจึงแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามจากการสังเกตการณ์ พบว่า ผลจากการดำเนินโครงการมิได้ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางกระชับแน่นแฟ้นมากขึ้นแต่อย่างใด เนื่องจากการแบ่งงานที่ชัดเจน จึงทำให้แต่ละฝ่ายมิได้ดำเนินการเกี่ยวข้องกันมากนัก ไม่ได้พูดคุยหรือประชุมร่วมกันอย่างจริงจังในการดำเนินงาน การดำเนินงานมิได้หลอมรวมกันอย่างแท้จริง จึงทำให้การช่วยเหลือกันในการจัดโครงการมีไม่มากนักและเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโครงการก็ไม่ได้พูดคุยกันอย่างจริงจัง ในทางกลับกันจึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางห่างเหินกันมากขึ้น

โดยจากโครงการนี้ เห็นได้ว่า คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางและสำนักงาน ป.ป.ส. ยังมีได้บูรณาการและร่วมแรง (Co-labor) ในการดำเนินงานกันอย่างเต็มที่ เนื่องจากในการดำเนินโครงการมิได้ประชุมหรือพูดคุยระหว่างองค์การกันอย่างจริงจังเพื่อร่วมมือในการจัดโครงการมากนัก มีเพียงการประสานและแบ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ที่ต่างฝ่ายต่างปฏิบัติและมาประกอบกันเป็นโครงการ อย่างไรก็ตาม เห็นได้ว่าทั้งคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางและสำนักงาน ป.ป.ส. ต่างก็ต้องพึ่งพาต่อกัน โดยสำนักงาน ป.ป.ส. จะดำเนินโครงการที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเยาวชนได้ก็ต้องอาศัยคณะทำงานเยาวชนฯ ส่วนคณะทำงานเยาวชนฯ จะสามารถจัดโครงการป้ายผ้าฯ ตามที่ต้องการได้ ก็จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรและงบประมาณจากสำนักงาน ป.ป.ส. แม้ว่าโครงการที่เกิดขึ้นจะมีขอบเขตที่ใหญ่ขึ้นไปจากความต้องการเดิมก็ตาม

และจากโครงการนี้ได้สะท้อนให้เห็นทักษะความสามารถที่ข้าราชการจำเป็นต้องมีอยู่หลายประการ ตั้งแต่ความสามารถในการวางแผนและรักษาระยะห่าง เนื่องจากหากสำนักงาน ป.ป.ส. วางบทบาทตัวเองที่เหมาะสม สามารถคลุกคลีร่วมดำเนินกับเยาวชนได้ และสามารถหา

จุดสมดุลของระยะห่างระหว่างองค์การที่ไม่ห่างเหินจนเกินไปและไม่ใกล้ชิดจนเกินไป ก็จะทำให้การดำเนินงานเกิดการร่วมแรง ร่วมดำเนินกันมากขึ้น แต่ก็ไม่มากเกินไปเป็นการชี้นำหรือสั่งการ จึงต้องมีทักษะในการสื่อสารที่ดีกับเยาวชน เพื่อให้องค์การภาคเยาวชนได้เข้าใจถึงเจตนาที่ดีในการดำเนินงานร่วมกันและไม่เกิดความเข้าใจผิดคิดว่าข้าราชการเข้ามาควบคุมหรือสั่งการ และที่สำคัญอีกประการจำเป็นต้องมีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่จะมีปัญหาให้แก้ไขอยู่มากมาย ซึ่งหากข้าราชการได้ร่วมแก้ไขปัญหากับองค์การภาคเยาวชนในความร่วมมือก็จะทำให้ความไว้วางใจต่อกันเพิ่มมากขึ้น

- **ร่วมจัดกิจกรรมในงานมหกรรมวันต่อต้านยาเสพติด : เยาวชนสร้างสรรค์งาน**
โดยอิสระ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้จัดมหกรรมเนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด 26 มิถุนายน เป็นประจำทุกปี โดยภายในงานมักมีพื้นที่นิทรรศการและกิจกรรมจากกลุ่มหรือองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกันยาเสพติด ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2551 เมื่อได้จัดตั้ง ศอ.ปส.ย.ขึ้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้ให้ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางเป็นตัวแทน ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ ร่วมจัดกิจกรรมและจัดนิทรรศการ ภายในงาน โดยในปี พ.ศ. 2551 ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางได้ร่วมจัดพื้นที่นิทรรศการ ณ ลานกิจกรรม สยามสแควร์ กรุงเทพมหานคร และในปี พ.ศ. 2552 ก็ได้ร่วมจัดพื้นที่นิทรรศการและร่วมเสวนา บนเวที ณ อิมแพค อาร์นา เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

ทั้งนี้สังเกตได้ว่าการจัดกิจกรรมดังกล่าวทั้งในปี พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2552 คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางมีบทบาทหลักโดยอิสระในการคิดและดำเนินกิจกรรม ภายในพื้นที่นิทรรศการ โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ได้จัดสรรพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมและนิทรรศการ ภายในงานมหกรรม และมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่คณะทำงานเยาวชนฯ ในการดำเนินงาน เช่น แนะนำในเรื่องเนื้อหาของป้ายนิทรรศการ เป็นต้น

จากการดำเนินงาน คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง จึงมีโอกาสนำประสบการณ์ถึงเครือข่ายและการดำเนินงานให้เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบมากยิ่งขึ้น รวมถึงได้รณรงค์ ให้ความรู้และสร้างความตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดแก่เยาวชน ที่มาเข้าชมในบริเวณงาน อย่างไรก็ตามงานมหกรรมได้จัดในระยะเวลาที่ไม่มากนัก ดังนั้นจึงรณรงค์และประชาสัมพันธ์ได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

ทั้งนี้สามารถเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของทั้งคณะทำงานเยาวชนฯ และสำนักงาน ป.ป.ส. อยู่บนฐานของการพึ่งพาระหว่างกัน โดยสำนักงาน ป.ป.ส. จำเป็นต้องอาศัยคณะทำงานเยาวชนฯ เพื่อให้มาร่วมงานมหกรรมในฐานะตัวแทนองค์การภาคเยาวชนซึ่งถือเป็นตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญในการป้องกันการปัญหายาเสพติด และคณะทำงานเยาวชนฯ เองก็

ต้องอาศัยสำนักงาน ป.ป.ส. ในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์การตนเองให้เยาวชน และประชาชนโดยทั่วไปได้รับรู้ รวมถึงจำเป็นต้องอาศัยงบประมาณจากสำนักงาน ป.ป.ส. สำหรับ ดำเนินโครงการต่างๆ ของคณะทำงานเยาวชนฯ รวมถึงโครงการต่างๆ ขององค์การภาคเยาวชนที่ ตนสังกัดอยู่

ดังนั้นความสามารถในการวางแผนและการรักษาระยะห่าง รวมถึงทักษะการสื่อสาร จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อให้คณะทำงานเยาวชนฯ ไม่รู้สึกว่าถูกสั่งการให้มาจัดนิทรรศการหรือ จัดกิจกรรมย่อยภายในงานใหญ่ของสำนักงาน ป.ป.ส. หากแต่เป็นโอกาสดีที่มีร่วมกันที่จะเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของความร่วมมือ ศอ.ปส.ย. ที่เกิดขึ้น

3. โครงการด้านเฝ้าระวัง

ดังที่กล่าวรายละเอียดไปบ้างแล้วในหัวข้อการวางกรอบความร่วมมือ ในช่วงสองปีแรก ของ ศอ.ปส.ย. การกิจด้านการเฝ้าระวังถือเป็นภารกิจที่สำคัญ ซึ่งได้ดำเนินโครงการในด้านนี้ไป จำนวน 2 โครงการ ดังนี้

- **โครงการจัดเก็บข้อมูลเฝ้าระวังนาร์อง : เยาวชนทดลองงานใหม่ที่ไมถนัด**
โครงการด้านเฝ้าระวังถือว่าเป็นโครงการที่ใหม่พอสมควรสำหรับองค์การภาคเยาวชนในการ ป้องกันยาเสพติด เนื่องจากไม่มีองค์การภาคเยาวชนดำเนินการมากนัก ซึ่งในช่วงแรกปี พ.ศ. 2551 ทั้งคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางและสำนักงาน ป.ป.ส. ต่างก็ให้ความสำคัญ ในการกิจเฝ้าระวัง จึงได้จัดโครงการจัดเก็บข้อมูลเฝ้าระวังนาร์องขึ้น

โดยการดำเนินโครงการได้จัดทำเครื่องมือและคู่มือการดำเนินงานเฝ้าระวัง ภาคเยาวชนขึ้น จากนั้นจึงได้ลงพื้นที่นาร์องเพื่อสำรวจข้อมูลเฝ้าระวังจำนวน 5 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ปทุมธานี จังหวัดละ 1 พื้นที่ และในกรุงเทพมหานคร อีก 2 พื้นที่ โดยสำรวจข้อมูลใน 5 ประเด็น คือ ข้อมูลหอพักและที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ แหล่งมั่วสุม/ร้านค้าแฝง และสถานที่ที่ร่ำ ร้าง เกม/อินเทอร์เน็ต สถานบันเทิง/สถานบริการและข้อมูลกลุ่มแก๊ง เพื่อพัฒนา เครื่องมือและระบบงานเฝ้าระวังของภาคเยาวชนต่อไป (ศอ.ปส.ย., ม.ป.ป., น.3)

ซึ่งการดำเนินงานในโครงการนี้ พบว่า คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง มีบทบาทหลักในการดำเนินงานตั้งแต่การจัดทำเครื่องมือและคู่มือในการดำเนินงานเฝ้าระวัง อย่างไรก็ตามในช่วงนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ให้คำแนะนำและแนวคิดในการดำเนินงานอยู่มาก พอสมควร และต่อมาในการลงพื้นที่นาร์องสำรวจข้อมูลคณะทำงานเยาวชนฯ ก็มีบทบาทหลัก ในการดำเนินงาน โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ได้เกี่ยวข้อง จากนั้นคณะทำงานเยาวชนฯ จึงสรุปข้อมูล

การเฝ้าระวังให้กับทางสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อให้ประโยชน์ต่อไป

โดยสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ได้นำเสนอผลการเฝ้าระวังโดยองค์การภาคเยาวชนให้แก่ที่ประชุมด้านเฝ้าระวังของสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อร่วมพัฒนาเป็นระบบงานเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนต่อไป

- **โครงการฝึกอบรมคณะกรรมการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน รุ่นที่ 1 :**
เยาวชนรับรู้ความต้องการ นำสู่การเจรจา เพื่อให้เยาวชนของ ศอ.ปส.ย.ในระดับภาคต่างๆ สามารถดำเนินภารกิจเฝ้าระวังได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางจึงได้จัดอบรมการดำเนินงานเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงและบุคคลกลุ่มเสี่ยงให้แก่ตัวแทน ศอ.ปส.ย.จากภาคต่างๆ โดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ 6-8 พฤศจิกายน 2552 ณ โรงแรมเดอะไดนาสตี กรุงเทพมหานคร

โดยในบทบาทการบริหารจัดการโครงการ คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง มีบทบาทหน้าที่หลักในการดำเนินโครงการตั้งแต่การเชิญผู้เข้าร่วม จัดหาและติดต่อสถานที่ จัดทำเอกสาร ดำเนินการประชุมและบริหารจัดการโครงการในด้านต่างๆ รวมถึงเรื่องการเงิน ส่วนสำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทหลักในการพัฒนาหลักสูตรและเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการเยาวชนในด้านการเฝ้าระวัง

อย่างไรก็ตาม เยาวชนที่ผ่านการอบรมไม่ได้กลับไปดำเนินภารกิจเฝ้าระวัง รวมถึงคณะกรรมการเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางเองในช่วงหลัง โดยเริ่มแสดงอย่างชัดเจนตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 ว่าไม่ต้องการดำเนินโครงการด้านการเฝ้าระวัง เนื่องจากเป็นภารกิจที่ไม่ถนัดนัก และไม่ใช่วัฒนชาติของเยาวชน โดยต้องการดำเนินโครงการด้านกิจกรรมสร้างสรรค์มากกว่า ซึ่งได้กล่าวรายละเอียดไปแล้วในหัวข้อการวางกรอบความร่วมมือ โครงการในด้านนี้จึงไม่ได้ผลนัก

ซึ่งจากทั้งสองโครงการด้านเฝ้าระวังนี้ เห็นได้ว่า สำนักงาน ป.ป.ส. โดยถือเป็นผู้ให้ทรัพยากรได้คาดหวังที่จะให้คณะกรรมการเยาวชนฯ ดำเนินภารกิจด้านเฝ้าระวัง ซึ่งคณะกรรมการเยาวชนฯ ก็เห็นด้วยและยินยอมที่จะดำเนินการในช่วงแรก แต่เมื่อดำเนินการไปแล้วพบกับอุปสรรค รวมถึงพบว่าเยาวชนไม่ถนัดนัก ก็ไม่ได้ตั้งรับหรือยินยอมดำเนินการต่อไป จึงพยายามเจรจาต่อรองที่จะไม่ดำเนินโครงการเหล่านี้เพื่อแสวงหาการปรับเปลี่ยนที่ดีขึ้นสำหรับคณะกรรมการเยาวชนฯ เอง ซึ่งแม้สำนักงาน ป.ป.ส. จะเป็นผู้ให้ทรัพยากรหรืองบประมาณแก่คณะกรรมการเยาวชนฯ แต่ก็ไม่สามารถบังคับหรือควบคุมตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. ต้องการได้อย่างเต็มที่ จำเป็นต้องเจรจาต่อรอง และในที่สุดก็ต้องยอมรับโดยลดความสำคัญของโครงการ

ด้านเฝ้าระวังลงไป ดังได้กล่าวในรายละเอียดแล้ว ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ารูปแบบการบริหารจัดการความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. เป็นไปในลักษณะผู้ให้และผู้รับทรัพยากร

และยังเห็นได้ว่าการบริหารจัดการข้าราชการจึงจำเป็นต้องใช้ทักษะการเจรจาต่อรองเพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามที่องค์การภาครัฐคาดหวังไว้ รวมถึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น อุดหนุน ยืดหยุ่นและใช้ทักษะการประนีประนอมความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เพื่อรักษาให้ความร่วมมือในภาพรวมยังสามารถดำเนินการไปได้

4. โครงการด้านการพัฒนาความร่วมมือและบริหารจัดการ

นอกจากงานในลักษณะโครงการที่ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง ได้ดำเนินการดังกล่าวมาทั้งหมดแล้ว ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางยังได้ดำเนินงานในด้านการพัฒนาความร่วมมือ บริหารจัดการ ประสานและอำนวยความสะดวก ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ ด้วย เนื่องจากการประสาน เชื่อมโยงและอำนวยความสะดวก ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ ถือเป็นบทบาทที่สำคัญของ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง โดยโครงการที่สำคัญในด้านการพัฒนาความร่วมมือและบริหารจัดการที่จัดโดย ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง มีดังนี้

- โครงการฝึกอบรมคณะทำงาน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง : ไม่เพียงพอดต่อการพัฒนาบุคลากรเยาวชนในความร่วมมือ โดยการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางได้จัดไปจำนวน 2 รุ่น ได้แก่ รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 25-27 มกราคม 2551 ณ ธาริดาแกรนด์วิว รีสอร์ท จังหวัดนครนายก และรุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 20-22 มีนาคม 2552 ณ โรงแรมอิงธาร รีสอร์ท จังหวัดนครนายก โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาบุคลากรในคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางให้สามารถดำเนินงาน ศอ.ปส.ย. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยในการบริหารจัดการโครงการเป็นบทบาทของคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการเอง ส่วนทางสำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทในการให้คำแนะนำร่วมสังเกตการณ์และเป็นวิทยากรบรรยายในบางช่วง

อย่างไรก็ตาม แม้จะได้จัดฝึกอบรมคณะทำงานอยู่เป็นระยะ แต่เนื่องด้วยคณะทำงานเยาวชนฯ เปลี่ยนอยู่บ่อยครั้ง เพราะคณะทำงานเยาวชนฯ มีหน้าที่หลักในการศึกษาเล่าเรียน จึงทำให้ในการดำเนินงานของคณะทำงานเยาวชนฯ ยังมีข้อผิดพลาดอยู่พอสมควร เช่น ด้านการบริหารจัดการทางการเงินตามระเบียบเงินอุดหนุน ซึ่งเคยได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว แต่ก็ยังมีการจัดทำเอกสารการเงินที่ผิดพลาดอยู่พอสมควร เป็นต้น

ดังนั้น ในการบริหารจัดการความร่วมมือที่เกิดขึ้นตามโครงการนี้ ข้าราชการจำเป็นต้องมีความเข้าใจและเห็นข้อจำกัดในการทำงานของเยาวชน มีจิตสาธารณะและพร้อมที่จะ

อดทนในการสอนงาน เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้ตลอดระยะเวลาในการทำงานและสามารถทดแทนเยาวชนที่ออกไปจากองค์การหรือความร่วมมือได้ เนื่องจากการจัดฝึกอบรมเป็นครั้งคราวไม่เพียงพอต่อการพัฒนาความรู้และทักษะการทำงานของเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

- **โครงการจัดทำเว็บไซต์ ศอ.ปส.ย. : ผู้ใหญ่นำ เยาวชนตาม** คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลาง มีความคิดที่จะจัดทำเว็บไซต์ของ ศอ.ปส.ย. ขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของ ศอ.ปส.ย. และเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่าง ศอ.ปส.ย. ในระดับต่างๆ ซึ่งทางสำนักงาน ป.ป.ส. ก็เห็นชอบด้วย คณะทำงานเยาวชนฯ จึงได้มอบหมายให้เยาวชนที่มีความสามารถในด้านการพัฒนาเว็บไซต์ ได้จัดทำเว็บไซต์ของ ศอ.ปส.ย. ขึ้น แต่เว็บไซต์ที่จัดทำ พบว่า ไม่คล่องตัวในการใช้งานและบริหารจัดการ รวมถึงไม่สามารถพัฒนาเพื่อรองรับตามความต้องการได้อย่างเท่าที่ควร

ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 คณะทำงานเยาวชนฯ จึงจัดทำโครงการเพื่อจัดจ้างบริษัทเอกชนให้พัฒนาเว็บไซต์ของ ศอ.ปส.ย. ขึ้นใหม่ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ส. ก็เห็นชอบเช่นเดียวกัน โดยจากการสังเกตการณ์ในการพูดคุยกับบริษัทที่พัฒนาเว็บไซต์ ณ สำนักงาน ป.ป.ส. จำนวน 3 ครั้ง พบว่าแต่ละครั้งมีเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ป.ป.ส. เข้าร่วมประชุมครั้งละประมาณ 3-4 คน ส่วนคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางเข้าร่วมประชุมดังกล่าวอยู่เพียง 2 ครั้ง ครั้งละ 1 คน และส่วนใหญ่ในการพูดคุยสำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนาเว็บไซต์แก่บริษัทมากกว่า โดยคณะทำงานเยาวชนฯ มิได้ให้ความคิดเห็นในการพัฒนาเว็บไซต์มากนัก ทั้งนี้ เมื่อเว็บไซต์ได้พัฒนาเสร็จสิ้น คณะทำงานเยาวชนฯ จะได้เป็นผู้บริหารเว็บไซต์ต่อไป

เห็นได้ว่าเว็บไซต์จะพัฒนาตามความต้องการของคณะทำงานเยาวชนฯ ได้ ก็จำเป็นต้องเจรจาและพูดคุยถึงความต้องการกับสำนักงาน ป.ป.ส. และการพัฒนาเว็บไซต์จะสำเร็จได้ต่างฝ่ายต่างก็ต้องพึ่งพาต่อกัน ทั้งสำนักงาน ป.ป.ส. ก็จำเป็นต้องให้คณะทำงานเยาวชนฯ พัฒนาและบริหารจัดการเว็บไซต์ คณะทำงานเยาวชนฯ จะพัฒนาเว็บไซต์โดยเฉพาะเว็บไซต์ในรุ่นที่สองให้สำเร็จตามที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ ก็จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรจากสำนักงาน ป.ป.ส.

และยังเห็นได้ว่าการบริหารจัดการความร่วมมือข้าราชการจำเป็นต้องมีความสามารถในการวางตัวและรักษาระยะห่างที่เหมาะสม เพื่อให้องค์การภาคเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างแท้จริง ทั้งนี้ มาจากพื้นฐานของความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่นที่ทำให้เข้าใจถึงพื้นฐานและข้อจำกัดในการทำงานของเยาวชน

นอกจากการดำเนินโครงการด้านการพัฒนาความร่วมมือและบริหารจัดการต่างๆ แล้ว ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางยังร่วมประชุมกับ ศอ.ปส.ย.ภาค ในพื้นที่เป็นประจำด้วย โดยคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางจะส่งผู้แทนคณะทำงานเยาวชนฯ ไปร่วมสังเกตการณ์และให้ข้อมูลในที่ประชุม หรือในบางครั้งเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน ป.ป.ส. ก็เดินทางไปร่วมประชุมด้วย

จากกิจกรรม/โครงการที่ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางได้ดำเนินงานทั้งหมด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ศอ.ปส.ย.ภาค ซึ่งถือเป็นผู้รับบริการโดยตรงจาก ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. และแกนนำเยาวชนของ ศอ.ปส.ย.ภาค ได้กล่าวถึงผลการดำเนินงานในภาพรวมของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางไว้ ดังนี้ (วงศกร เอี่ยมประเสริฐ; สุวิทย์ เจียรสุวรรณ, สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2553)

1. สามารถช่วยกระตุ้นให้สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. และองค์กรภาคเยาวชนในพื้นที่ได้เร่งสร้างเครือข่ายภาคเยาวชนเพื่อร่วมกันดำเนินงานป้องกันยาเสพติด โดยคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลางได้ลงพื้นที่เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการจัดตั้ง ศอ.ปส.ย.ระดับภาค

2. ช่วยส่งเสริมให้ ศอ.ปส.ย.ระดับภาค และองค์กรภาคเยาวชนในแต่ละพื้นที่ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการดำเนินงาน รวมถึงได้แลกเปลี่ยนทรัพยากรในด้านต่างๆ และช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการดำเนินงานของแต่ละองค์กร/เครือข่าย

3. เกิดการบูรณาการให้องค์กรภาคเยาวชนแต่ละพื้นที่มีแนวทางในการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดร่วมกัน และทำให้มีทิศทางที่ชัดเจนในการดำเนินงาน สามารถสร้างผลลัพธ์ในวงกว้างได้

4. ในระยะหลังการดำเนินงานของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง ไม่มีความต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมเป็นไปในลักษณะเฉพาะกิจ ไม่ได้มุ่งการดำเนินงานเพื่อเป้าหมายโดยรวม รวมถึงกิจกรรม/โครงการระหว่าง ศอ.ปส.ย.ภาคต่างๆ ในช่วงหลังก็ขาดหายไป